

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

ZAKAJ DEBATIRAM?

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorica:

Ema Laznik, 9. razred

Mentorici:

Katja Janič, prof. slov. jezika s knjiž.

Janja Ribič, mag. prof. slov. in angl.

Celje, marec 2023

I. osnovna šola Celje
Vrunčeva ulica 13
3000 Celje

ZAKAJ DEBATIRAM?

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorica:

Ema Laznik, 9. razred

Mentorici:

Katja Janič, prof. slov. jezika s knjiž.

Janja Ribič, mag. prof. slov. in angl.

Področje: slovenski jezik in književnost

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2023

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem, ki so mi pomagali pri raziskovalni nalogi. Hvala vsem anketiranim debaterjem, ki so sodelovali v anketi, in hvala vsem mentoricam, ki so sodelovale pri intervjuju. Pri raziskovalnem delu sta mi največ pomagali moji mentorici Katja Janič in Janja Ribič, ki sta mi vedno svetovali in me usmerjali pri delu, za kar sem zelo hvaležna. Zahvaljujem se tudi vodstvu I. osnovne šole Celje, ki mi je omogočilo raziskovalno delo.

POVZETEK

Cilj raziskovalne naloge je bil ugotoviti, kakšen vpliv imata sodelovanje v debatnem klubu in debatiranje na življenje debaterjev – tako v šoli pri pouku kot izven nje. Ugotoviti sem želela, katere veščine razvija debata, kaj vse ponuja tistemu, ki se zanjo odloči, in na kakšen način krepi samozavest in kritično mišljenje. Informacije sem pridobila s pomočjo ankete med debaterji, ki se udeležujejo debatnih turnirjev, ki so tekmovalne narave, in intervjuja z mentoricami debatnih klubov. V teoretičnem delu sem z metodo dela z viri in literaturo predstavila debato in njen potek. V drugem delu naloge pa sem z metodo ankete in intervjuja zbrala informacije, s katerimi sem potrdila ali ovrgla zastavljene hipoteze.

Ključne besede: debata, debater/debaterka, samozavest, kritično mišljenje

KAZALO VSEBINE

1.	UVOD	1
1.1	OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA.....	1
1.2	NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE	1
1.3	HIPOTEZE	2
1.4	METODE RAZISKOVALNEGA DELA	2
1.4.1	Metoda dela z viri in literaturo	2
1.4.2	Metoda intervjuja.....	2
1.4.3	Delo z orodji in pripomočki	3
1.4.4	Metoda ankete	3
2	TEORETIČNI DEL.....	3
2.1	Kaj je debata.....	3
2.2	Osnovni potek in oblika debate	3
2.3	Zakaj je debata dobra?.....	4
2.4	Debata krepi samozavest in razvija kritično mišljenje	4
2.5	Aktivno raziskovanje in analiza podatkov.....	5
2.6	Karl Popper debatni format	5
3	PRAKTIČNI DEL	9
3.1	Rezultati ankete	9
3.2	Intervjuji z mentorici debatnih klubov	28
4	SKLEPNE UGOTOVITVE.....	32
5	ZAKLJUČEK	33
6	LITERATURA IN VIRI.....	34
7	PRILOGA (ANKETNI VPRAŠALNIK)	34

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Delež debaterjev glede na spol.....	9
Graf 2: Starost debaterjev	10
Graf 3: Razred debaterjev.....	10
Graf 4: Kraj bivanja debaterjev	11
Graf 5: Čas debatiranja.....	12
Graf 6: Odločitev za debato.....	12
Graf 7: Kdo je debaterja navdušil za debato	13
Graf 8: Veščine, ki jih je debater razvil zaradi debate.....	14
Graf 9: Ali pridobljene izkušnje koristijo debaterju pri pouku	15
Graf 10: Na kakšen način debaterjem pridobljene veščine koristijo pri pouku.....	15

Graf 11: Ali pridobljene veščine debaterju koristijo v vsakdanjem življenju	16
Graf 12: Na kakšen način pridobljene veščine debaterju koristijo v vsakdanjem življenju	17
Graf 13: Kateri govorec je debater	18
Graf 14: Mnenje debaterjev o opravljanju vloge drugih govorcev	18
Graf 15: Kako so se v skupini odločili, kdo bo kateri govorec	19
Graf 16: Kako se debaterji pripravijo na že znano trditev	19
Graf 17: Čas pripravljanja na turnir.....	20
Graf 18: Število srečanj z mentorji.....	21
Graf 19: Kateri predmet učijo mentorji debaterjev	21
Graf 20: Ali se debaterjem zdi razlika med sodniki dijaki in sodniki učitelji	22
Graf 21: Kaj je pri debati debaterjem najbolj všeč.....	23
Graf 22: V katerem tipu debate najraje sodeluješ.....	23
Graf 23: Utemeljitev debaterjev, zakaj jim je ljubši impromptu turnir	24
Graf 24: Utemeljitev debaterjev, zakaj jim je ljubši turnir z že vnaprej pripravljeno trditvijo	25
Graf 25: Mnenje debaterjev o debati kot delu pouka slovenščine.....	25
Graf 26: Utemeljitev debaterjev, zakaj debata ne bi smela biti del pouka slovenščine.....	26
Graf 27: Utemeljitev debaterjev, zakaj bi debata morala biti del pouka slovenščine.....	27
Graf 28: O katerih temah debaterji najraje debatirajo	27

KAZALO TABEL

Tabela 1: Delež debaterjev glede na spol	9
Tabela 2: Starost debaterjev	10
Tabela 3: Razred debaterjev	10
Tabela 4: Kraj bivanja debaterjev.....	11
Tabela 5: Čas debatiranja	12
Tabela 6: Odločitev za debato	13
Tabela 7: Kdo je debaterja navdušil za debato	13
Tabela 8: Veščine, ki jih je debater razvil zaradi debate	14
Tabela 9: Ali pridobljene izkušnje koristijo debaterju pri pouku	15
Tabela 10: Na kakšen način debaterjem pridobljene veščine koristijo pri pouku	15
Tabela 11: Ali pridobljene veščine debaterju koristijo v vsakdanjem življenju.....	16
Tabela 12: Na kakšen način pridobljene veščine debaterju koristijo v vsakdanjem življenju	17
Tabela 13: Kateri govorec je debater.....	18
Tabela 14: Mnenje debaterjev o opravljanju vloge drugih govorcev.....	18
Tabela 15: Kako so se v skupini odločili, kdo bo kateri govorec.....	19
Tabela 16: Kako se debaterji pripravijo na že znano trditev	19
Tabela 17: Čas pripravljanja na turnir	20
Tabela 18: Število srečanj z mentorji	21
Tabela 19: Kateri predmet učijo mentorji debaterjev	22
Tabela 20: Ali se debaterjem zdi razlika med sodniki dijaki in sodniki učitelji.....	22
Tabela 21: Kaj je pri debati debaterjem najbolj všeč	23
Tabela 22: V katerem tipu debate najraje sodeluješ.....	24
Tabela 23: Utemeljitev debaterjev, zakaj jim je ljubši impromptu turnir.....	24
Tabela 24: Utemeljitev debaterjev, zakaj jim je ljubši turnir z že vnaprej pripravljeno trditvijo.....	25
Tabela 25: Mnenje debaterjev o debati kot delu pouka slovenščine	26
Tabela 26: Utemeljitev debaterjev, zakaj debata ne bi smela biti del pouka slovenščine	26
Tabela 27: Utemeljitev debaterjev, zakaj bi debata morala biti del pouka slovenščine	27
Tabela 28: O katerih temah debaterji najraje debatirajo.....	28

1. UVOD

Za nalogo sem se odločila, ker aktivno sodelujem v šolskem debatnem klubu, ki na tekmovanjih dosega vidnejše uspehe, zato me je ta tema še posebej zanimala.

V Sloveniji se je oktobra leta 1996 začel debatni program kot eden od programov Zavoda za odprto družbo. Kasneje je bil iz tega programa leta 1998 ustanovljen Zavod za kulturo dialoga ZIP (Za in proti). ZIP je nevladna, neprofitna organizacija, katere primarna dejavnost je koordinacija debatnega programa v Sloveniji na osnovnošolski, srednješolski in univerzitetni ravni, izobraževanje o debati in kritičnem mišljenju, spodbujanje dialoga o aktualnih družbenih vprašanjih in razvijanje aktivnega državljanstva pri mladih. Letno organizira več kot 150 različnih dogodkov, katerih cilj je spodbujati mlade k družbeni ozaveščenosti, kritičnemu mišljenju, prepričljivemu zagovarjanju lastnih stališč in vzpostavljanju kulturnega dialoga.

Debata se je v Sloveniji v zadnjih letih kar precej razvila tako na osnovni in srednji kot tudi na univerzitetni ravni. Zavod Za in proti združuje čez 50 debatnih klubov iz več kot 40 slovenskih mest, ki se zbirajo in tekmujejo na regijskih, državnih in tudi mednarodnih debatnih turnirjih. Debatni klub na I. OŠ Celje deluje od leta 2013.

A ker so me zanimala več kot le dejstva o debati, sem se odločila, da bom raziskala prednosti, ki jih debata nudi debaterjem, in s pomočjo odgovorov ostalih debaterjev in njihovih mentorjev odgovorila na vprašanja, ki sem si jih zastavila in na katera želim izvedeti odgovore.

1.1 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

V 6. razredu osnovne šole sem se odločila, da se bom vpisala na debatni krožek, ki ga je izvajala moja šola. Prvo leto, ko sem se z debato šele spoznavala in nisem hodila na debatne turnirje, sem imela zelo veliko tremo, ko sem morala pred več ljudmi nastopati, govoriti ipd., pri vseh govornih nastopih so se mi besede zatikale in nisem mogla hitro razmišljati o novih rešitvah. Po približno dveh letih debatiranja pa sem sama pri sebi opazila, da sta ogromna trema, ki sem jo vedno imela pred javnim nastopanjem, in zatikanje med govorjenjem po večini izginila. Razmišljanje o tem opažanju me je privedlo do tega, da sem pomislila, da bi to bila zanimiva tema za raziskovanje.

Odločila sem se raziskati, kako velika je razlika v številu fantov in deklet, ki se odločijo za debato, koliko mentorjev je jezikoslovcev, zakaj se učenci sploh odločijo za debato ipd. Poleg že naštetih razlogov me je k raziskavi na to temo pritegnilo vprašanje: "Ali debata prispeva k večji samozavesti in k izboljšanju govornega izražanja?"

1.2 NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE

Raziskovalno nalogo sem pripravila z namenom, da odgovorim na naslednja raziskovalna vprašanja:

- Ali se pri debati pridobijo veščine, ki učencem koristijo pri vsakdanjem življenju?
- Ali se pri debati pridobijo veščine, ki učencem koristijo tudi v šoli?

- Katere predmete učijo mentorji?
- Ali je razlika v številu deklet in fantov, ki debatirajo, velika ali majhna?
- Ali se debaterjem zdi, da je sojenje sodnikov dijakov in sodnikov učiteljev drugačno?
- Ali se čas priprave na turnirje in metode, s katerimi se debaterji iz različnih šol pripravljajo na debatne turnirje, razlikujejo?
- Zakaj se učenci prijavijo na debato oziroma kdo jih za to navduši?

1.3 HIPOTEZE

Pred raziskovalnim delom sem si zastavila naslednje hipoteze:

Hipoteza 1: Več deklet kot fantov se odloči za debato.

Hipoteza 2: Mentorji so večinoma jezikoslovci.

Hipoteza 3: Debata prispeva k izboljšanju samozavesti in govornega izražanja.

Hipoteza 4: Sodniki učitelji so strožji in podajo več povratnih informacij kot sodniki dijaki.

1.4 METODE RAZISKOVALNEGA DELA

Pri pripravi raziskovalne naloge sem uporabila naslednje metode raziskovanja:

- metodo dela z viri in literaturo,
- metodo intervjuja,
- metodo dela z orodji in pripomočki,
- metodo ankete.

1.4.1 Metoda dela z viri in literaturo

Informacije za raziskovalno nalogo sem iskala v dokumentih, ki so jih ustvarili mentorji oziroma člani Nacionalne debatne organizacije Slovenije ZIP (Zavod Za in proti). S pomočjo teh dokumentov sem pridobila veliko splošnih informacij o debati in njenem poteku, hkrati pa tudi o tem, k čemu prispeva, zakaj je dobra ... Veliko informacij, ki so mi pomagale pri raziskovalni nalogi, sem pridobila tudi iz priročnika za vodenje debatnega kluba, ki je nastal v projektu Erasmus+. V tem priročniku sem našla še nekaj osnovnih informacij o debati, pridobila pa sem tudi nekaj več podatkov, na kaj mora biti osredotočen tudi sodnik.

1.4.2 Metoda intervjuja

Za pomoč pri preverjanju postavljenih hipotez raziskovalne naloge sem uporabila metodo intervjuja, ki je bil sestavljen iz 8 vprašanj. Vprašanja sem po elektronski pošti posredovala izbranim mentorjem debate osnovnošolskih ekip. Z njihove strani sem želela pridobiti konkretne podatke, predvsem kateri predmet poučujejo na šoli, kjer so mentor/-ica, in katere veščine, ki se jih uporablja v vsakdanjem življenju, učenci razvijejo pri debati. Za posredovanje vprašanj preko elektronske pošte sem se odločila zato, da so imeli intervjuvanci možnost vsebinske priprave odgovorov in daljši čas za posredovanje odgovorov.

1.4.3 Delo z orodji in pripomočki

Pri pisanju raziskovalne naloge sem uporabljala računalniške programe Microsoft Word in Microsoft OneDrive. Pri pisanju raziskovalne naloge sem v programu 1KA ustvarila spletno anketo, grafe pa sem ustvarila v programu Excel. Raziskovalno nalogo sem pisala v okolju Word, nato pa jo delila v okolju OneDrive, da sta lahko mentorici spremljali moje delo in me usmerjali.

1.4.4 Metoda ankete

Pri pisanju raziskovalne naloge sem sestavila tudi anketo, s katero sem pridobila informacije, ki so mi pripomogle k potrjevanju oziroma zavračanju zastavljenih hipotez. S pomočjo ankete sem si odgovorila tudi na vprašanja, ki sem si jih zastavila na začetku raziskovanja. Anketa je bila narejena in poslana v programu 1KA. Za oblikovanje grafov rezultatov ankete pa sem uporabila Excel.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Kaj je debata

Debata je strukturiran komunikacijski dogodek, lahko pisan ali govorjen (večinoma govorjen), v katerem se soočita dve nasprotujoči si strani, ki poskušata vsaka s svojimi argumenti prepričati publiko in sodnika, zakaj so boljši od nasprotne ekipe. Debata je lahko organizirana v okviru različnih mladinskih organizacij, lahko je izvajana kot izvenšolska dejavnost, ponekod tudi kot del izbranega rednega šolskega programa ali kot del interesnih dejavnosti oziroma izbirnih vsebin. V svetu obstaja veliko različnih debatnih formatov. Tako lahko debatiramo v Karl Popper formatu, svetovnem, britanskem ... V Sloveniji debatiramo na podlagi treh različnih formatov. Na osnovnošolski ravni debatiramo v Karl Popper debatnem formatu, na srednješolski v svetovnem srednješolskem debatnem formatu in na študentski ravni v svetovnem univerzitetnem debatnem formatu, ki je imenovan tudi britanski parlamentarni format. Med seboj se razlikujejo v številu govorcev na vsaki strani (1, 2, 3 ...), načinu priprave na debato (lahko se na eno debatno trditev pripravljajo nekaj mesecev, nekaj tednov ali le eno uro), dolžini govorov ter nalogah govorcev (Skr, b. d.).

2.2 Osnovni potek in oblika debate

Vsaka debata ima dve strani: eno, ki zagovarja dano debatno trditev, in drugo, ki zavrača debatno trditev. Vsaka stran ima enake možnosti, da svoje argumente predstavi. Poleg tega, da debatni format daje obema stranema enake možnosti predstavitve svojih argumentov, določa tudi, koliko govorcev oziroma govornic je na vsaki strani, njihov vrstni red ter naloge, ki jih mora opraviti posamezni govorec. Vsaka debata ima določeno debatno trditev, na katero vsaka skupina predstavlja različne poglede oziroma različne argumente. Debatna trditev mora biti

vedno uravnotežena tako, da omogoča tako argumente »za« kot tudi argumente »proti«. Tako lahko ena stran predstavi argumente, ki trditev zagovarjajo, druga pa argumente, ki trditve zavračajo. Te trditve so zgrajene tako, da hkrati podpirajo svojo stran, nasprotnikovo pa zavračajo. Ker se strani med seboj zavračajo, se ustvari točka spora, ki je jedro oziroma bistvo debate. S pomočjo te točke debaterji natančno analizirajo argumente nasprotne ekipe, v katerih iščejo napake, ki jim potem pomagajo pri dodatnem zavračanju nasprotnikovih argumentov. Poleg tega, da mora vsaka ekipa zavrniti argumente nasprotne ekipe, mora popraviti tudi škodo, ki jo je nasprotna ekipa storila z zavračanjem njihovih argumentov. To se stori tako, da poleg zavrnitve njihovih argumentov zavrnejo še zavračanje njihovih argumentov in to negacijo podkrepijo z novimi, dodatnimi primeri in podporo ter dodajo dokaze, zakaj so njihovi argumenti boljši. Na koncu vsake debate pa se mora zgoditi tudi analiza debate oziroma izpostavljanje najpomembnejših argumentov, kjer sta nasprotni ekipi "trčili" (takšne argumente imenujemo »trki«). V analizi debate govorec vključi tudi krajši povzetek, s katerim poskuša prepričati sodnika, zakaj je njegova ekipa bolje dokazala svoj zastavljeni cilj kot nasprotnikova ekipa. Na podlagi zaključka in poteka debate se na koncu sodnik odloči za zmagovalca (Skrat., b. d.).

2.3 Zakaj je debata dobra?

Debata pri učencih, ki se odločijo za debatiranje, na različnih področjih razvija različne prednosti. Razvija veščine javnega nastopanja, kritično razmišljanje, raziskovanje in analiziranje informacij, usposablja mlade za timsko delo, jih uči, kako reševati različne probleme, hitro razmišljati in se odzvati, biti samozavesten ... Debata spodbuja učence in njihove mentorje, da razmišljajo in iščejo nove ideje ter rešitve, saj je njen namen, da učenci te ideje in razmišljanja delijo tudi z drugimi, ki imajo na isto stvar drugačen pogled. Prednost debate je, da jih pripravi do tega, da znajo pridobljeno znanje spremeniti v uporabno obliko, s katero lahko potem samozavestno govorijo z drugimi ljudmi in jo uporabijo v različnih okoliščinah. Na splošno spodbuja h kreativni uporabi pridobljenega znanja in določenim veščinam, ki jim lahko trenutno in tudi kasneje koristijo v življenju (Skrat., b. d.).

2.4 Debata krepi samozavest in razvija kritično mišljenje

Debata je zaradi javnega nastopanja pred publiko in sodnikom ter hitrega kritičnega mišljenja ena izmed najboljših metod za krepitev samozavesti in razvijanja kritičnega mišljenja. Učenci, ki sodelujejo v debati, morajo biti pripravljeni postaviti in zagovarjati svoje zastavljene argumente, zavračati nasprotnikove trditve, pripravljeni morajo biti na samozavesten nastop in kritično analizo predstavljene argumentacije nasprotne ekipe. Vse to so dejanja, ki vodijo k razvoju kritičnega mišljenja in samozavesti posameznika. Kritično mišljenje je aktivnost, ki pridobljeno znanje in ideje prilagodi na nov način in jih uporabi za kreativno reševanje problemov ter povezuje ideje na nov način. Primer kritičnega mišljenja pri učencu je, ko učenec nek koncept, ki se ga je naučil, prilagodi na novo vsebino. Zgodi se prenos pridobljenega znanja v situaciji, za katero učenec ni bil vnaprej pripravljen, da jo bo analiziral. Samozavest pa je prepričanost o svoji sposobnosti (na primer znanju, moči). Debata uči tudi drugo obliko

samozavesti, in sicer pogum, da ostaneš miren, tudi ko ne gre vse vedno po zastavljenih načrtih. Ker se med debato ves čas išče napake v drugih argumentih, zavrača že povedano, se kritično analizira, kaj so povedali drugi govorci, se pri nekaterih debaterjih okrepi sposobnost hitrega razmišljanja in reagiranja ter mirna reakcije v primerih, ko pride do nepričakovanega preobrata. Prav k tem mirnim, a vseeno hitrim reakcijam debata prispeva veliko (Skr, b. d.).

2.5 Aktivno raziskovanje in analiza podatkov

Ena izmed temeljnih sestavin, ki jo debata zahteva, je raziskovanje. Ko debaterji in debaterke izvedo, na katero debatno trditev bodo debatirali, se priprave na turnir pričnejo pri iskanju bistvenih podatkov na to temo. Ponavadi v brskalnik vtipkajo ključne besede, ki jim podajo določene informacije, iz katerih učenci izberejo najpomembnejše in najuporabnejše. Podatkov ne iščejo samo na spletu, ampak se nekateri odločijo tudi za obisk knjižnice, kjer si poiščejo knjige in slovarje za sestavo definicij pojmov. Zaradi priprav na debato se naučijo hitro ovrednotiti pregledane informacije in izključiti tiste, ki jim ne bodo koristile. S tem se razvijejo veščine, kot so hitro iskanje informacij, analiziranje informacij in prepoznavanje pomembnih informacij v množici informacij, kar postaja ena izmed najbolj cenjenih in uglednih ter najnujnejših veščin danes (Skr, b. d.).

2.6 Karl Popper debatni format

Karl Popper debatni format je format, ki se ga v Sloveniji uporablja za osnovnošolske debatne turnirje. Ima naslednjo strukturo (Za in proti, b. d.):

Število debaterjev v vsaki ekipi: 3

Število ekip v eni debati: 2 (ena na zagovorniški, druga na negacijski strani)

Število govorov na vsaki strani: 3

Navzkrižno zasliševanje: po obeh prvih in obeh drugih govorih

Dolžina govorov: oba prva govora vsak po 5 minut, vsi ostali po 4 minute, navzkrižna zasliševanja po 2 minuti, pripravljalni čas med govori 10 minut (vsaki ekipi pripada 10 minut).

Za debate, ki potekajo po zgledu tega formata, je debatna trditev za debaterje znana najmanj en mesec pred turnirjem. V primeru, da gre za impromptu turnir, je trditev znana eno uro pred začetkom debatnega kroga in se morajo debaterji sami, brez pomoči mentorjev in drugih debaterjev, brez interneta (izjema so slovarji v fizični obliki, ki jih lahko uporabljajo) sestaviti celotne govore (Skr, b. d.).

Kot je značilno za ostale formate, je tudi pri tem formatu bistveno zavračanje nasprotnikovih argumentov, iskanje napak v nasprotnih govorih in ustvarjanje točk spora, okrog katerih debaterji debatirajo in drug drugega znova in znova zavračajo (Skr, b. d.).

Eno izmed pomembnejših pravil pri tem formatu je, da se v drugem in tretjem govoru ne predstavlja novih argumentov. Argumente, ki si jih ekipa zastavi še pred začetkom debate, prvi govorec predstavi in veljajo za oba naslednja govorca ekipe. Ker se v drugem in tretjem govoru

ne sme dodajati novih argumentov, je pomembno, da se v njiju z novimi primeri in novo podporo dodatno podkrepi argumente (Skrat, b. d.).

V tem debatnem formatu se uporablja navzkrižno zasliševanje. Zasliševanja si po vrstnem redu sledijo na naslednji način:

- po zaključku prvega govora zagovorniške skupine tretji govorec negacijske skupine postavlja vprašanja prvemu govorniku zagovorniške skupine;
- po zaključku prvega govora negacijske skupine tretji govorec zagovorniške skupine postavlja vprašanja prvemu govorniku negacijske skupine;
- po zaključku drugega govora zagovorniške skupine prvi govorec negacijske skupine postavlja vprašanja drugemu govorniku zagovorniške skupine;
- po zaključku drugega govora negacijske skupine prvi govorec zagovorniške skupine postavlja vprašanja drugemu govorniku negacijske skupine.

Za postavljanje vprašanj sta vsakemu, ki sprašuje, na voljo 2 minuti. Spraševalec, ki postavlja vprašanja, sprašuje kratka in jedrnata vprašanja, na katera mora izprašani odgovoriti. Čas, ki je dan za navzkrižno izpraševanje, ni namenjen ponavljanju argumentov ali dodatnemu komentiranju, ampak je namenjen temu, da s postavljenimi vprašanji pridobimo informacije, ki bodo prispevale k dodatnemu pojasnilu že podanih informacij, ki bodo koristile na naši strani in našim argumentom. Pri pripravi vprašanj se lahko ekipa med seboj posvetuje, in sicer med pripravljalnim časom. Spodaj so predstavljeni posamezni govori na zagovorniški in negacijski strani, povzeti po Skrat (b. d.).

ZAGOVORNIŠKA SKUPINA

Prvi govor zagovorniške skupine

Trajanje govora: 5 minut

Uvod: Govor ponavadi začne z uvodno mislijo, lahko je tudi krajša zgodba, ki vzbudi neko zanimanje in vzpostavi dobro vzdušje pri sodniku. Ponavadi vsebuje pomen, ki se navezuje na debatno trditve.

Definicija pojmov: Prvi/-a govorec/-ka zagovorniške strani mora na kratko, s preprostimi besedami podati definicijo vseh pojmov v trditvi (okoli 20 sekund). Pri sestavljanju definicij si lahko pomagajo s slovarji (npr. s SSKJ).

Predstavitev cilja: Skupina si pred začetkom debate zastavi določene cilje, ki jih s pomočjo svojih argumentov poskušajo doseči. Zastavljen cilj temelji na njihovih argumentih.

Predstavitev argumentov: Predstavljena morata biti najmanj 2 argumenta (lahko tudi 3). Argumenti, ki so predstavljeni, morajo biti zgrajeni iz 3 elementov: trditve, utemeljitve in podpore/dokaza.

Zaključek: Lahko se ponovno izpostavi najpomembnejše točke govora ali pa govor zaključi s sporočilom na temo trditve.

Navzkrižno zasliševanje: 3. govorec negacije sprašuje 1. govornika zagovorniške strani (2 minuti).

Drugi govor zagovorniške skupine

Trajanje govora: 4 minute

Uvod: Začetek z uvodno mislijo, da vzbudi zanimanje in pripravi vzdušje.

Zavračanje argumentov negacijske skupine: Zavrne nasprotnikove argumente in hkrati med zavračanjem podpira svoje. V zavračanju mora biti vedno vključeno pojasnilo, zakaj se ne strinja z nasprotnimi trditvami.

Zavračanje zavračanja negacijske skupine: Zavrne tisto, kar jim je negacije zavrnila, in poda še nove primere in novo podporo svojim argumentom.

Zaključek: Izpostavljanje glavnih točk govora ali zaključna misel s sporočilom.

Navzkrižno zasliševanje: 1. govorec negacije sprašuje 2. govorca zagovorniške strani (2 minuti).

Tretji govor zagovorniške skupine

Trajanje govora: 4 minute

Uvod: Začetek z uvodno mislijo, da vzbudi vzdušje ter pritegne zanimanje.

Predstavitev trkov: Zavračanje argumentov negacijske skupine, zavračanje zavračanja negacijske skupine in kratka podpora ter ponovitev svojih argumentov skozi trke.

Analiza debate: Pregled, kako je debata potekala, ali se je razvila itd.

Zaključek: Na kratko, čustveno in udarno poveže najpomembnejše točke svojega govora, s katerimi še kot zadnji govorec zagovorniške strani poskusi prepričati sodnika/-co in publiko.

NEGACIJSKA SKUPINA

Prvi govor negacijske skupine

Trajanje: 5 minut

Uvod: Govor ponavadi začne z uvodno mislijo, lahko je tudi krajša zgodba, ki vzbudi zanimanje in vzpostavi vzdušje pri sodniku. Ponavadi vsebuje pomen, ki se navezuje na debatno trditev.

Definicija pojmov (v primeru, da je potreben popravek definicije pojmov zagovorniške skupine): Negacijska skupina definicijo zagovorniške strani ponavadi sprejme. V nekaterih primerih pa se zgodi, da je podana definicija neustrezna. Takrat jo lahko prvi/-a govorec/-ka negacijske skupine popravi oziroma poda svojo in pojasni, zakaj je boljša.

Predstavitev cilja: Skupina si pred začetkom debate zastavi določene cilje, ki jih s pomočjo svojih argumentov poskušajo doseči. Cilj temelji na njihovih argumentih.

Predstavitev argumentov: Predstavljena morata biti najmanj 2 argumenta (lahko tudi 3). Argumenti, ki so predstavljeni, morajo biti zgrajeni iz 3 elementov: trditve, utemeljitve in podpore oziroma dokaza.

Zavračanje argumentov zagovorniške skupine: Zavrne nasprotnikove argumente in med zavračanjem hkrati podpira svoje. V zavračanju mora biti vedno vključeno pojasnilo, zakaj se ne strinja z nasprotnimi trditvami.

Zaključek: Lahko se še enkrat izpostavi najpomembnejše točke govora ali pa govor zaključi s sporočilom na temo trditve.

Navzkrižno zasliševanje: 3. govorec zagovorniške strani sprašuje 1. govorca negacijske strani (2 minuti).

Drugi govor negacijske skupine

Trajanje: 4 minute

Uvod: Začetek z uvodno mislijo, da vzbudi vzdušje ter pritegne zanimanje.

Zavračanje argumentov zagovorniške skupine: Zavrne nasprotnikove argumente in hkrati med zavračanjem podpira svoje. V zavračanju mora biti vedno vključeno pojasnilo, zakaj se ne strinja z nasprotnimi trditvami.

Zavračanje zavračanja zagovorniške skupine: Zavrne tisto, kar jim je zagovorniška stran zavrnila, in poda še novo podporo in primere svojim argumentom.

Zaključek: Izpostavljanje glavnih točk govora ali zaključna misel s sporočilom.

Navzkrižno zasliševanje: 1. govorec zagovorniške skupine sprašuje 2. govorca negacije (2 minuti).

Tretji govor negacijske skupine

Trajanje: 4 minute

Uvod: Začetek z uvodno mislijo, da vzbudi vzdušje ter pritegne zanimanje.

Predstavitev trkov: Zavračanje argumentov negacijske skupine, zavračanje zavračanja negacijske skupine in kratka podpora ter ponovitev svojih argumentov skozi trke.

Analiza debate: Pregled, kako je debata potekala, ali se je razvila itd.

Zaključek: Na kratko, čustveno in udarno poveže najpomembnejše točke svojega govora, s katerimi še kot zadnji govorec negacijske strani in s tem tudi zadnji govorec celotne debate poskusi prepričati sodnika/-co in publiko.

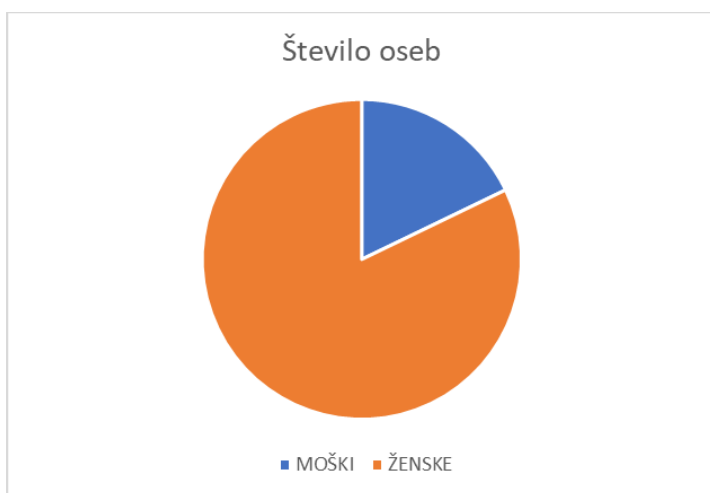
3 PRAKTIČNI DEL

Da bi potrdila oziroma ovrgla postavljene hipoteze sem za pomoč prosila debaterje in njihove mentorice. Spletno anketo med debaterji sem izvedla na enem izmed debatnih turnirjev v živo, mentoricam pa sem vprašanja poslala po e-pošti. Vprašalnik za debaterje je zajemal 28 vprašanj, vprašalnik za mentorje pa 8 vprašanj. Vprašalniki so bili oblikovani glede na hipoteze.

3.1 Rezultati ankete

Opis vzorca: Vzorec je zajemal 28 debaterjev, kar je nekje 60 % vseh sodelujočih na posameznem turnirju.

1. Delež debaterjev glede na spol

Graf 1: Delež debaterjev glede na spol

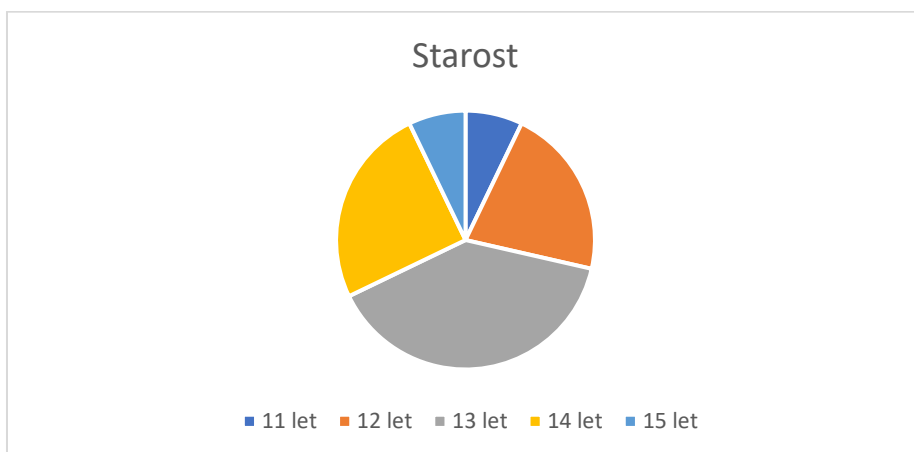
Tabela 1: Delež debaterjev glede na spol

	MOŠKI	ŽENSKE
Spol	5	23

Tabela 1 in graf 1 prikazujeta, da je v raziskavi sodelovalo 23 deklet, kar znaša 82 %, in 5 fantov, kar znaša 18 %.

Rezultati ankete so pokazali, da v tem šolskem letu aktivno debatira bistveno več deklet kot fantov.

2. Starost debaterjev

Graf 2: Starost debaterjev

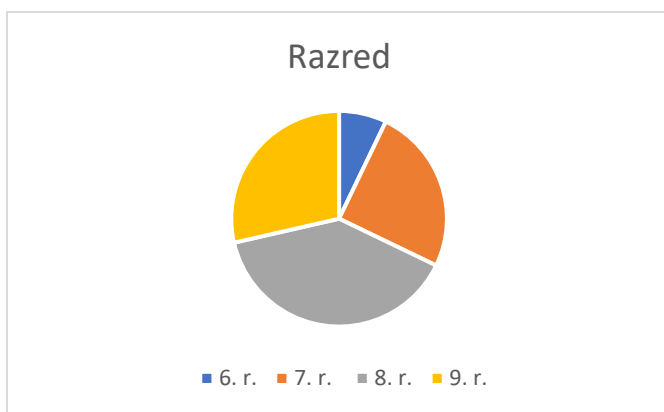
Tabela 2: Starost debaterjev

	11 let	12 let	13 let	14 let	15 let
Starost	2	6	11	7	2

Iz tabele 2 in z grafa 2 razberem, da sta v raziskavi sodelovala 2 debaterja, stara 11 let, kar znaša 7 %, 6 debaterjev, starih 12 let, kar znaša 21 %, 11 debaterjev, starih 13 let, kar znaša 39 %, 7 debaterjev, starih 14 let, kar znaša 25 %, in 2 debaterja, stara 15 let, kar znaša 7 %.

Rezultati ankete so pokazali, da je največ debaterjev starih 13 let, sledijo 14-letniki, nato 12-letniki, 11-letniki in 15-letniki.

3. Razred debaterjev

Graf 3: Razred debaterjev

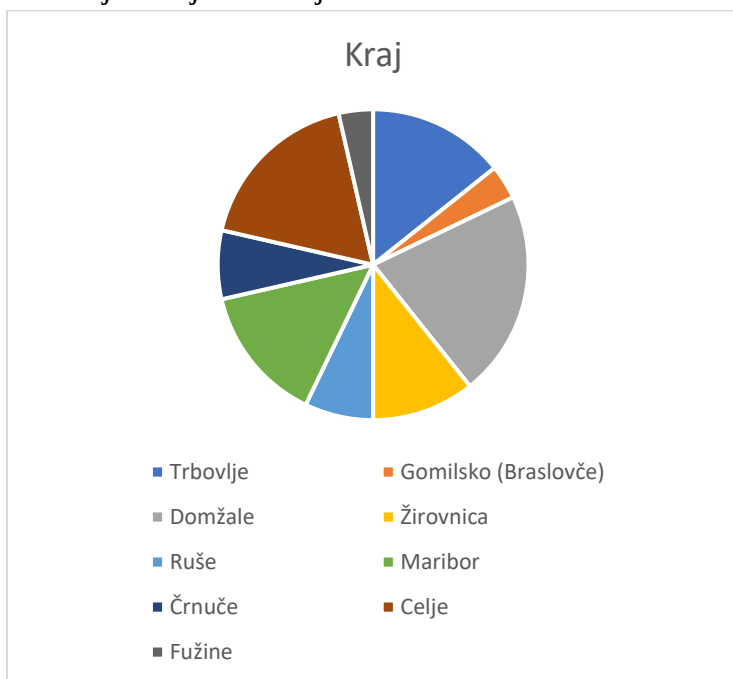
Tabela 3: Razred debaterjev

	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
Razred	2	7	11	8

Iz tabele 3 in z grafa 3 razberem, da sta v raziskavi sodelovala 2 debaterja iz 6. razreda, kar znaša 7 %, 7 debaterjev iz 7. razreda, kar znaša 25 %, 11 debaterjev iz 8. razreda, kar znaša 39 %, in 8 debaterjev iz 9. razreda, kar znaša 29 %.

Rezultati ankete so pokazali, da je največ debaterjev iz 8. razreda, sledijo debaterji iz 9. razreda, 7. razreda in 6. razreda.

4. Kraj bivanja debaterjev

Graf 4: Kraj bivanja debaterjev

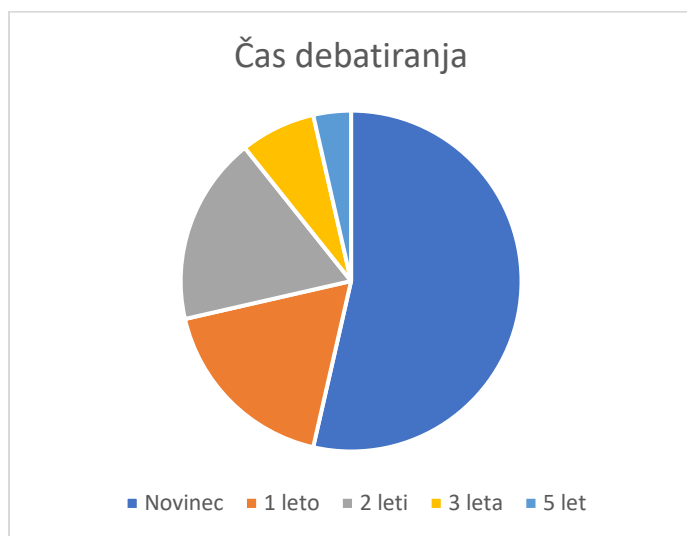
Tabela 4: Kraj bivanja debaterjev

	Trbovlje	Gomilsko (Braslovče)	Domžale	Žirovnica	Ruše	Maribor	Črnuče	Celje	Fužine
Kraj	4	1	6	3	2	4	2	5	1

S pomočjo tabele 4 in grafa 4 ugotavljam, da so v raziskavi sodelovali 4 debaterji iz Trbovelj, kar znaša 14 %, 6 debaterjev iz Domžal, kar znaša 21 %, 3 debaterji iz Žirovnice, kar znaša 11 %, 4 debaterji iz Maribora, kar znaša 14 %, 5 debaterjev iz Celja, kar znaša 18 %, 2 debaterja iz Črnuč, kar znaša 2 %, 2 debaterja iz Ruš, kar znaša 7 %, 1 debater iz Gomilskega (Braslovče), kar znaša 4 %, in 1 debater iz Fužin, kar znaša 4 %.

Rezultati ankete so pokazali, da debaterji prihajajo iz različnih slovenskih krajev, kar je bilo pričakovano, saj debatni turnirji potekajo na državni ravni.

5. Kako dolgo debater že debatira?

Graf 5: Čas debatiranja

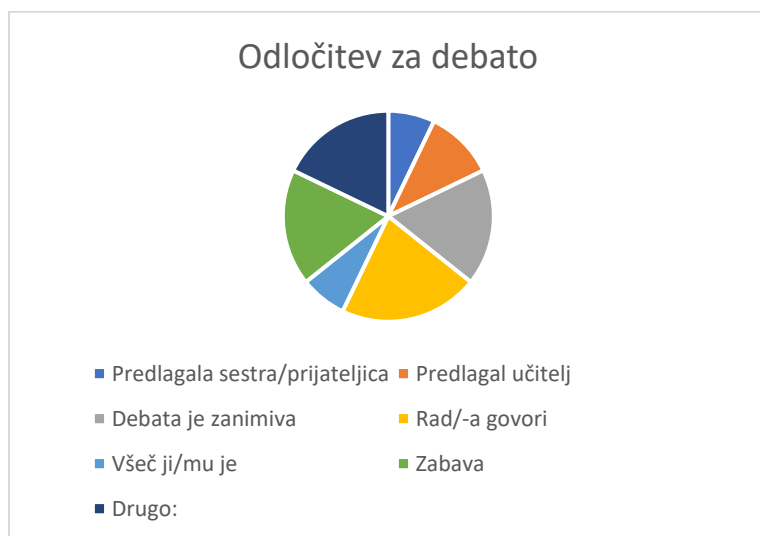
Tabela 5: Čas debatiranja

	Novinec	1 leto	2 leti	3 leta	5 let
Čas debatiranja	15	5	5	2	1

S pomočjo grafa 5 in tabele 5 ugotavljam, da je v raziskavi sodelovalo 15 debaterjev novincev, kar znaša 54 %, 5 debaterjev, ki debatirajo že 1 leto, kar znaša 18 %, 5 debaterjev, ki debatirajo že 2 leti, kar znaša 18 %, 2 debaterja, ki debatirata že 3 leta, kar znaša 7 %, in 1 debater, ki debatira že 5 let, kar znaša 4 %.

Rezultati ankete so pokazali, da je letos veliko debaterjev novincev, sledijo pa debaterji, ki debatirajo že 1 leto, 2 leti, 3 leta in 5 let.

6. Zakaj se je debater odločil za debato

Graf 6: Odločitev za debato

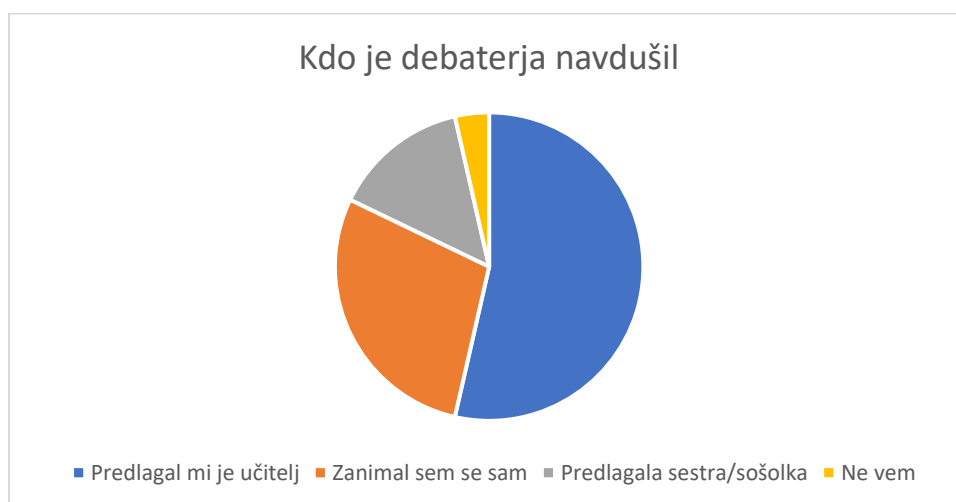
Tabela 6: Odločitev za debato

	Predlagala sestra/prijateljica	Predlagal učitelj	Debata je zanimiva	Rad/-a govori	Všeč ji/mu je	Zabava	Drugo
Število oseb	2	3	5	6	2	5	5

Iz tabele 6 in z grafa 6 razberem, da sta v raziskavi sodelovala 2 debaterja, ki jima je debato predlagala sestra/prijateljica, kar znaša 7 %, 3 debaterji, ki jim je debato predlagal učitelj, kar znaša 11 %, 5 debaterjev, ki jim je debata zanimiva, kar znaša 18 %, 6 debaterjev, ki radi govorijo, kar znaša 21 %, 2 debaterja, ki jima je debata všeč, kar znaša 7 %, 5 debaterjev, ki jim je debata zabavna, kar znaša 18 %, in 5 debaterjev, ki so se odločili zaradi drugih razlogov, kar znaša 18 %.

Rezultati ankete so pokazali, da se največ debaterjev odloči za debato zaradi zabave, ostali pa zaradi tega, ker jim je debato nekdo predlagal (sestra, prijateljica, učitelj), ker jim je debata všeč ali pa zanimiva, ker radi govorijo in drugo.

7. Kdo je debaterja navdušil za debato

Graf 7: Kdo je debaterja navdušil za debato

Tabela 7: Kdo je debaterja navdušil za debato

	Predlagal mi je učitelj	Zanimal sem se sam	Predlagala sestra/sošolka	Ne vem
Kdo je debaterja navdušil	15	8	4	1

Iz tabele 7 in grafa 7 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 15 debaterjev, ki jim je debato predlagal učitelj, kar znaša 54 %, 8 debaterjev, ki so se za debato zanimali sami, kar znaša 29 %, 4 debaterji, ki jim je debato predlagala sestra/sošolka, kar znaša 14 %, in 1 debater, ki ne ve, zakaj se je odločil za debato, kar znaša 4 %.

Rezultati ankete so pokazali, da je največ debaterjev za debato navdušil učitelj, ostali pa so se zanimali sami ali pa jim je debato predlagala sestra ali sošolka.

8. Veščine, ki jih je debater razvil zaradi debate

Graf 8: Veščine, ki jih je debater razvil zaradi debate

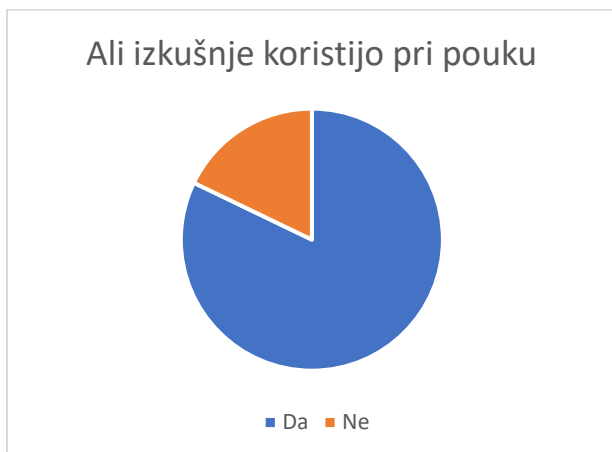
Tabela 8: Veščine, ki jih je debater razvil zaradi debate

	Izboljšanje govora/bogato besedišče	Samozavest	Kritično razmišljanje	Prepiranje/prepričevanje	Hitro odločanje	Argumentacija	Nobena veščina
Veščine	10	6	4	5	1	1	1

Z grafa 8 in iz tabele 8 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 10 debaterjev, ki se jim je izboljšal govor oziroma so pridobili bogato besedišče, kar znaša 36 %, 6 debaterjev, ki se jim je povečala samozavest, kar znaša 21 %, 4 debaterji, ki so začeli kritično razmišljati, kar znaša 14 %, 5 debaterjev, ki se bolje kregajo/prepričujejo, kar znaša 18 %, 1 debater, ki hitreje odgovarja, kar znaša 4 %, 1 debater, ki bolje argumentira, kar znaša 4 %, in 1 debater, ki ni pridobil nobene veščine, kar znaša 4 %.

Rezultati ankete so pokazali, da je največ debaterjev izboljšalo svoj govor, sledijo pa debaterji, ki se jim je dvignila samozavest, ki so začeli kritično razmišljati, debaterji, ki se bolje kregajo/prepričujejo, debater, ki hitreje odgovarja, in debater, ki meni, da ni pridobil nobene veščine.

9. Ali pridobljene izkušnje debaterju koristijo pri pouku

Graf 9: Ali pridobljene izkušnje koristijo debaterju pri pouku

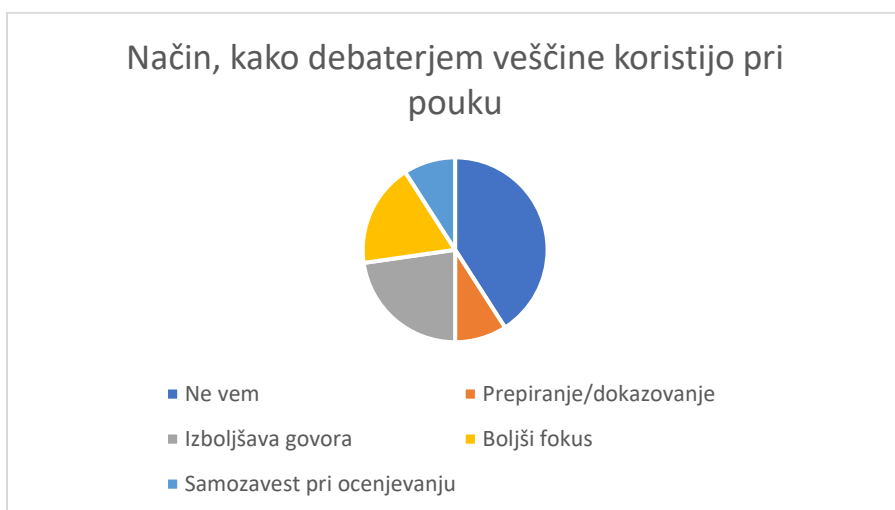
Tabela 9: Ali pridobljene izkušnje koristijo debaterju pri pouku

	Da	Ne
Ali izkušnje koristijo pri pouku	23	5

Z grafa 9 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 23 debaterjev, ki so izbrali odgovor »Da«, kar znaša 82 %, in 5 debaterjev, ki so izbrali odgovor »Ne«, kar znaša 18 %.

Rezultati ankete so pokazali, da večina debaterjev meni, da jim pridobljene veščine koristijo pri pouku.

10. Na kakšen način debaterjem pridobljene veščine koristijo pri pouku

Graf 10: Na kakšen način debaterjem pridobljene veščine koristijo pri pouku

Tabela 10: Na kakšen način debaterjem pridobljene veščine koristijo pri pouku

	Ne vem	Prepiranje/dokazovanje	Izboljšava govora	Boljši fokus	Samozavest pri ocenjevanju
	23	5	0	0	0

Kako debata koristi pri pouku	9	2	5	4	2
-------------------------------	---	---	---	---	---

Iz tabele 10 in z grafa 10 razberem, da sta v raziskavi sodelovala 2 debaterja, ki se boljše kregata/dokazujeta, kar znaša 9 %, 5 debaterjev, ki se jim je izboljšal govor, kar znaša 23 %, 4 debaterji, ki se jim je izboljšal fokus pri pouku, kar znaša 18 %, 2 debaterja, ki sta pridobila samozavest pri ocenjevanju, kar znaša 9 %, in 9 debaterjev, ki ne vedo, na kakšen način jim koristijo te veščine, kar znaša 41 %.

Rezultati ankete so pokazali, da je veliko debaterjev izboljšalo svoj govor ali pa izboljšalo svoj fokus, nekaterim koristi pri prepiranju ali pa pripomore k dvigu samozavesti pri ocenjevanjih, nekaj pa jih ne ve, kako jim veščine pripomorejo pri pouku.

11. Ali pridobljene veščine debaterju koristijo v vsakdanjem življenju

Graf 11: Ali pridobljene veščine debaterju koristijo v vsakdanjem življenju

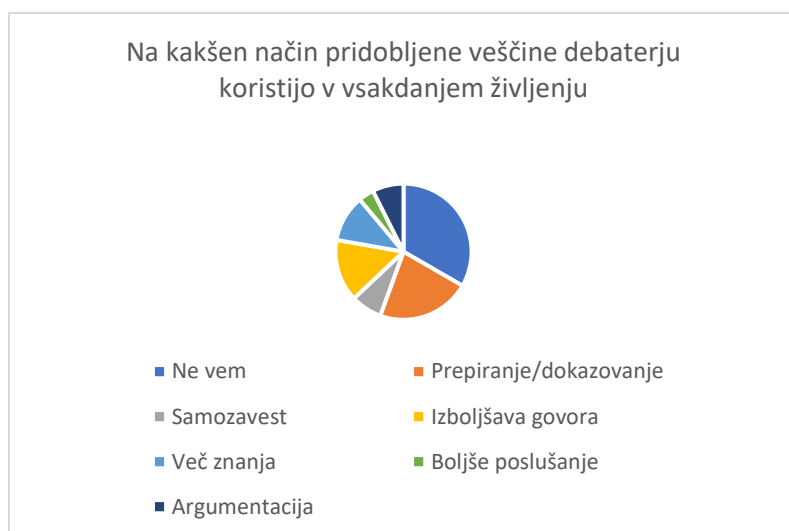
Tabela 11: Ali pridobljene veščine debaterju koristijo v vsakdanjem življenju

	Da	Ne
Ali debata koristi v življenju	23	5

Iz tabele 11 in z grafa 11 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 23 debaterjev, ki je izbralo odgovor »Da«, kar znaša 82 %, in 5 debaterjev, ki je izbralo odgovor »Ne«, kar znaša 18 %.

Rezultati ankete so pokazali, da večina anketiranih meni, da jim pri debati pridobljene veščine koristijo v vsakdanjem življenju.

12. Na kakšen način pridobljene veščine debaterju koristijo v vsakdanjem življenju

Graf 12: Na kakšen način pridobljene veščine debaterju koristijo v vsakdanjem življenju

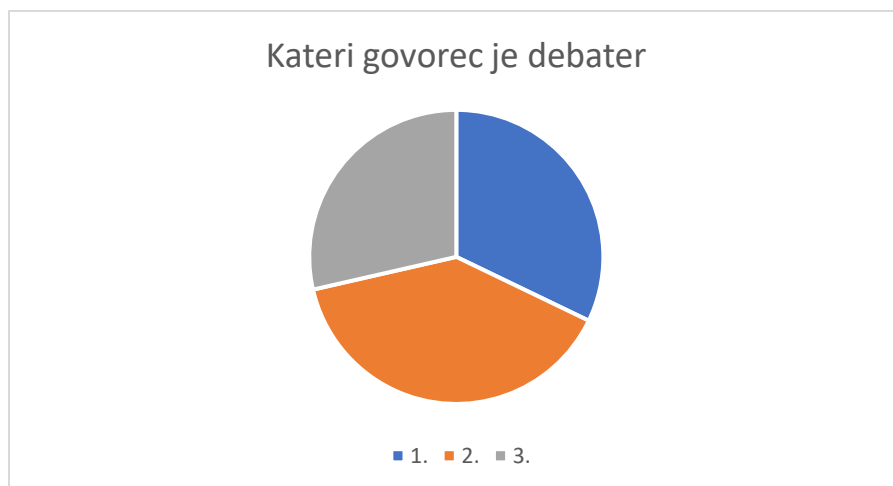
Tabela 12: Na kakšen način pridobljene veščine debaterju koristijo v vsakdanjem življenju

	Ne vem	Prepiranje/dokazovanje	Samozavest	Izboljšava govora	Več znanja	Boljše poslušanje	Argumentacija
Število oseb	9	6	2	4	3	1	2

Iz tabele 12 in z grafa 12 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 6 debaterjev, ki se boljše kregajo/dokazujejo, kar znaša 22 %, 2 debaterja, ki se jima je povečala samozavest, kar znaša 7 %, 4 debaterji, ki se jim je izboljšal govor, kar znaša 15 %, 3 debaterji, ki imajo zaradi debate več znanja, kar znaša 11 %, 1 debater, ki boljše posluša, kar znaša 4 %, 2 debaterja, ki se jima je izboljšala argumentacija, kar je 7 %, in 9 debaterjev, ki ne vedo, kako jim pripomorejo pridobljene veščine, kar znaša 33 %.

Rezultati ankete so pokazali, da večina anketiranih meni, da jim pri debati pridobljene veščine koristijo v vsakdanjem življenju. Nekateri (kar 33 %) sicer niso znali pojasniti, kako jim koristijo, tisti, ki so prepoznali področja, na katerih so se izboljšali, pa so navedli predvsem izboljšanje govora, povečanje samozavesti in več znanja.

13. Kateri govorec je debater

Graf 13: Kateri govorec je debater

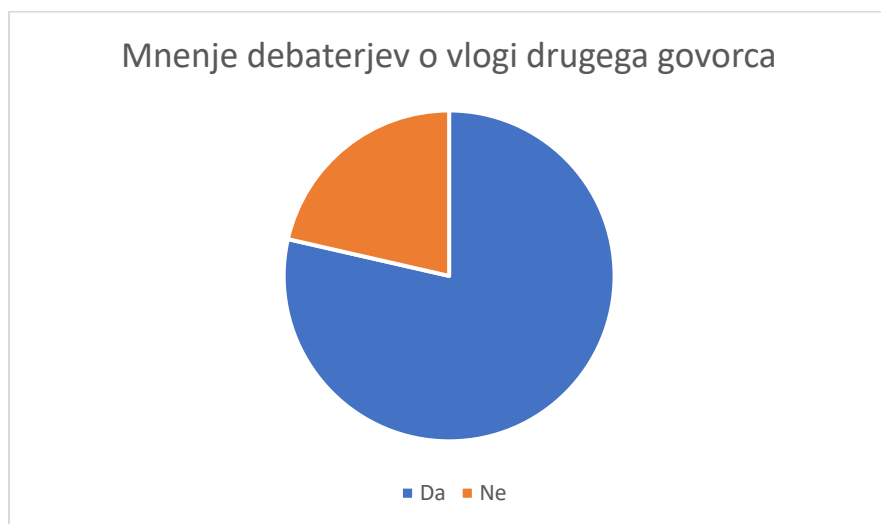
Tabela 13: Kateri govorec je debater

	1.	2.	3.
Kateri govorec je debater	9	11	8

Iz tabele 13 in z grafa 13 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 9 debaterjev, ki so 1. govorniki, kar znaša 32 %, 11 debaterjev, ki so 2. govorniki, kar znaša 39 %, in 8 debaterjev, ki so 3. govorniki, kar znaša 29 %.

Rezultati ankete so pokazali, da je anketo rešilo največ 2. govorcev, sledijo 1. govorniki in 3. govorniki.

14. Mnenje debaterjev o opravljanju vloge drugih govorcev

Graf 14: Mnenje debaterjev o opravljanju vloge drugih govorcev

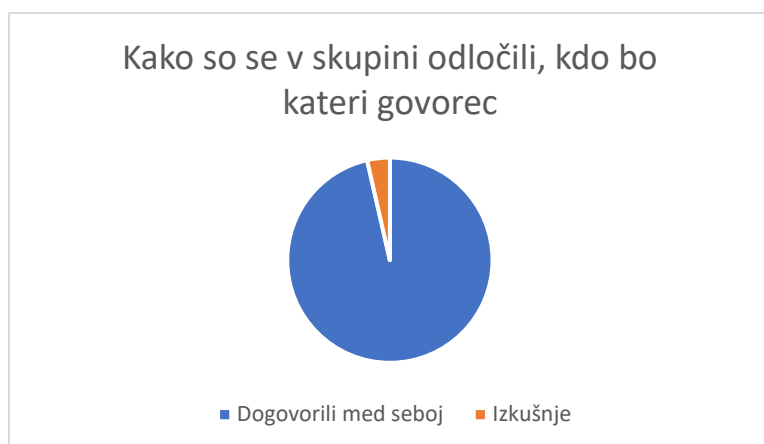
Tabela 14: Mnenje debaterjev o opravljanju vloge drugih govorcev

	Da	Ne
Vloga drugega govornika	22	6

Iz tabele 14 in z grafa 14 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 22 debaterjev, ki so izbrali odgovor »Da«, kar znaša 79 %, in 6 debaterjev, ki so izbrali odgovor »Ne«, kar znaša 21 %.

Rezultati ankete so pokazali, da večina anketiranih meni, da bi brez težav opravili vlogo ostalih govorcev.

15. Kako so se v skupini odločili, kdo bo kateri govorec

Graf 15: Kako so se v skupini odločili, kdo bo kateri govorec

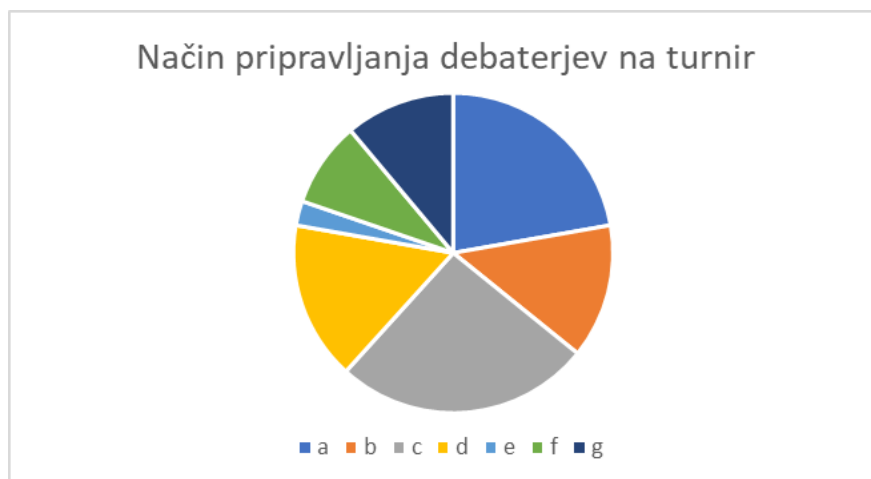
Tabela 15: Kako so se v skupini odločili, kdo bo kateri govorec

	Dogovorili med seboj	Izkušnje
Kako so se v skupini odločili, kdo bo kateri govorec	27	1

Iz tabele 15 in grafa 15 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 27 debaterjev, ki so se med seboj dogovorili, kdo bo kateri govorec, kar znaša 96 %, in 1 debater, ki se je odločil, kateri govorec bo, na podlagi izkušenj, kar znaša 4 %.

Rezultati ankete so pokazali, da se je večina anketiranih med seboj dogovorila, kateri govorniki bodo.

16. Kako se debaterji pripravljajo na že znano trditev

Graf 16: Kako se debaterji pripravijo na že znano trditev

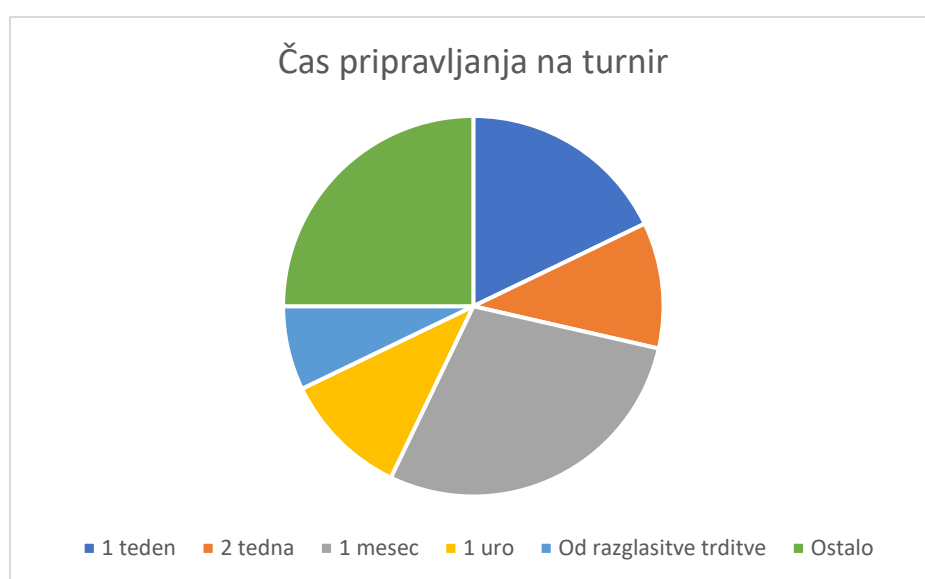
Tabela 16: Kako se debaterji pripravijo na že znano trditev

	a	b	c	d	e	f	g
Način priprave	18	11	21	13	2	7	9

S pomočjo tabele 16 in grafa 16 ugotavljam, da je v raziskavi sodelovalo 28 debaterjev, ki so 18-krat izbrali odgovor a, kar znaša 22 %, 11-krat izbrali odgovor b, kar znaša 14 %, 21-krat izbrali odgovor c, kar znaša 26 %, 13-krat izbrali odgovor d, kar znaša 16 %, dvakrat izbrali odgovor e, kar znaša 2 %, 7-krat izbrali odgovor f, kar znaša 9 %, in 9-krat izbrali odgovor g, kar znaša 11 %.

Rezultati ankete so pokazali, da se največ anketiranih na debatni turnir pripravlja tako, da brskajo po spletu in se posvetujejo z mentorjem, kar veliko pa se jih pripravlja tudi z iskanjem po knjižnih virih, z izmenjevanjem idej z družinskimi člani, s posvetovanjem s strokovnjaki in posvetovanjem z debaterji iz drugih šol.

17. Koliko časa se debaterji z ekipo pripravljajo na debatni turnir

Graf 17: Čas pripravljanja na turnir

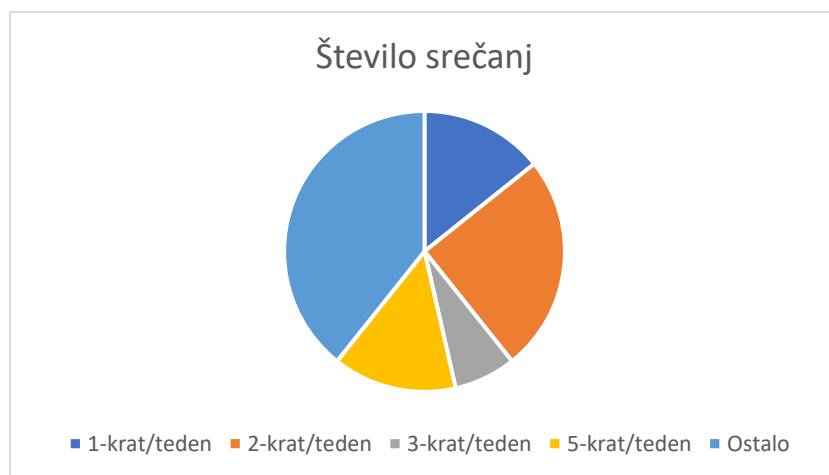
Tabela 17: Čas pripravljanja na turnir

	1 teden	2 tedna	1 mesec	1 uro	Od razglasitve trditve	Ostalo
Čas pripravljanja na turnir	5	3	8	3	2	7

Iz tabele 17 in z grafa 17 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 5 debaterjev, ki se pripravljajo 1 teden, kar znaša 18 %, 3 debaterji, ki se pripravljajo 2 tedna, kar znaša 11 %, 8 debaterjev, ki se pripravljajo 1 mesec, kar je 29 %, 3 debaterji, ki se pripravljajo 1 uro, kar znaša 11 %, 2 debaterja, ki se pripravljata od razglasitve trditve, kar znaša 7 % in 7 debaterjev, ki se pripravljajo še drugače, kar znaša 25 %.

Rezultati ankete so pokazali, da se največ anketiranih pripravlja na turnir dober mesec, sledijo pa debaterji, ki se pripravljajo časovno od 1 ure do 1 tedna, nekateri pa tudi 2 tedna in še kaj več.

18. Koliko srečanj imajo debaterji s svojimi mentorji

Graf 18: Število srečanj z mentorji

Tabela 18: Število srečanj z mentorji

	1-krat/teden	2-krat/teden	3-krat/teden	5-krat/teden	Ostalo
Število srečanj	4	7	2	4	11

Iz tabele 18 in z grafa 18 razberem, da so v raziskavi sodelovali 4 debaterji, ki se srečujejo z mentorjem enkrat na teden, kar znaša 14 %, 7 debaterjev, ki se srečujejo z mentorjem 2-krat na teden, kar je 25 %, 2 debaterja, ki se srečujeta z mentorjem 3-krat na teden, kar znaša 7 %, 4 debaterji, ki se srečujejo z mentorjem 5-krat na teden, kar znaša 14 %, in 11 debaterjev, ki se srečujejo drugače, kar znaša 39 %.

Rezultati ankete so pokazali, da se največ anketiranih s svojimi mentorji srečuje 2-krat tedensko, veliko pa se jih z mentorji srečuje tudi 1-krat, 3-krat ali 5-krat na teden.

19. Kateri predmet učijo mentorji debaterjev

Graf 19: Kateri predmet učijo mentorji debaterjev

Tabela 19: Kateri predmet učijo mentorji debaterjev

	Slovenščina	Slovenščina in angleščina	Razredna stopnja	Psihologinja	Angleščina	Etika	Knjižničarka	Ostalo
Predmet poučevanja	7	8	1	4	1	1	1	5

Iz tabele 19 in z grafa 19 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 7 debaterjev, katerih mentor/-ica je učitelj/-ica slovenščine, kar znaša 25 %, 8 debaterjev, katerih mentor/-ica je učitelj/-ica slovenščine in angleščine, kar znaša 29 %, 1 debater, čigar mentor/-ica je učitelj/-ica razredne stopnje, kar znaša 4 %, 4 debaterji, katerih mentor/-ica je psiholog/-inja, kar znaša 14 %, 1 debater, čigar mentor/-ica je učitelj/-ica angleščine, kar znaša 4 %, 1 debater, čigar mentor/-ica je učitelj/-ica etike, kar znaša 4 %, 1 debater, čigar mentor/-ica je knjižničarka, kar znaša 4 %, in 5 debaterjev, katerih mentor/-ica ima drugačen položaj/delo, kar znaša 18 %.

Rezultati ankete so pokazali, da med mentorji prevladujejo učitelji slovenščine in angleščine, torej jezikoslovci, kar pomeni, da je 15 mentorjev jezikoslovcev. Sledijo jim mentorji, ki so psihologi, učitelji etike in razredne stopnje ter knjižničarke.

20. Ali se debaterjem zdi razlika med sodniki dijaki in sodniki učitelji

Graf 20: Ali se debaterjem zdi razlika med sodniki dijaki in sodniki učitelji

Tabela 20: Ali se debaterjem zdi razlika med sodniki dijaki in sodniki učitelji

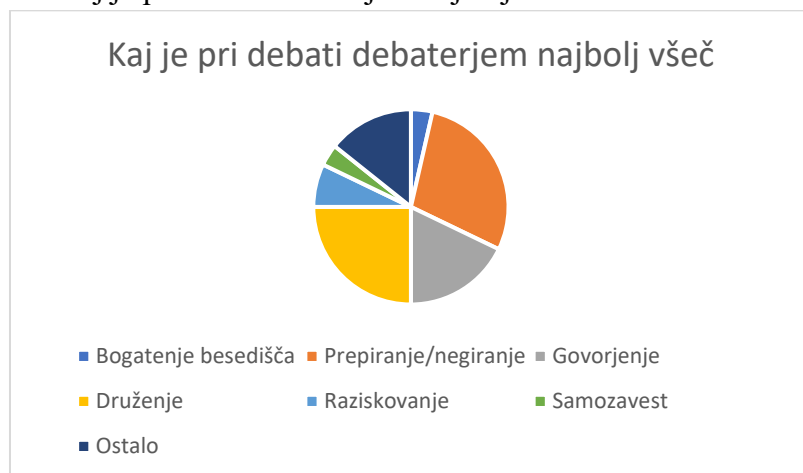
	Da	Ne
Razlika med sodniki	20	8

Iz tabele 20 in z grafa 20 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 20 debaterjev, ki so izbrali odgovor »Da«, kar znaša 71 %, in 8 debaterjev, ki so izbrali odgovor »Ne«, kar znaša 29 %.

Rezultati ankete so pokazali, da je večina anketiranih izbralo odgovor »Da«, saj se jim zdi, da je sojenje sodnikov dijakov in sodnikov učiteljev različno. Veliko debaterjev se je odločilo za odgovor »Da«, saj so mnenja, da je razlika v tem, kako učitelji in kako dijaki dajejo povratne informacije. Nekateri so mnenja, da sodniki dijaki podajo več ter bolj razumljive povratne informacije kot učitelji, saj menijo, da učitelji uporabljajo bolj starinske besede. Polega tega so mnenja, da so sodniki učitelji bolj strogi, imajo več izkušenj iz preteklih let sojenja in da so bolj

nepristranski, medtem ko jih nekaj meni, da so sodniki dijaki bolj pravični, moderni in da debato bolj dojemajo.

21. Kaj je pri debati debaterjem najbolj všeč

Graf 21: Kaj je pri debati debaterjem najbolj všeč

Tabela 21: Kaj je pri debati debaterjem najbolj všeč

	Bogatenje besedišča	Prepiranje/negiranje	Govorjenje	Druženje	Raziskovanje	Samozavest	Ostalo
Kaj mi je pri debati najbolj všeč	1	8	5	7	2	1	4

Iz tabele 21 in z grafa 21 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 8 debaterjev, ki jim je všeč prepiranje in negiranje, kar znaša 29 %, 1 debater, ki mu je všeč bogatenje besedišča, kar znaša 4 %, 5 debaterjev, ki jim je všeč govorjenje, kar znaša 18 %, 7 debaterjev, ki jim je všeč druženje, kar znaša 25 %, 2 debaterja, ki jima je všeč raziskovanje, kar znaša 7 %, 1 debater, ki mu je všeč pridobivanje samozvesti, kar znaša 4 %, in 4 debaterji, ki jim je všeč ostalo, kar znaša 14 %.

Rezultati ankete so pokazali, da je debata všeč debaterjem predvsem zaradi druženja in prepiranja oziroma negiranja. Poleg tega jim je všeč tudi govorjenje na splošno, raziskovanje ter nadgrajevanje besedišča in povečevanje samozvesti.

22. V katerem tipu debate debaterji najraje sodelujejo

Graf 22: V katerem tipu debate debaterji najraje sodelujejo

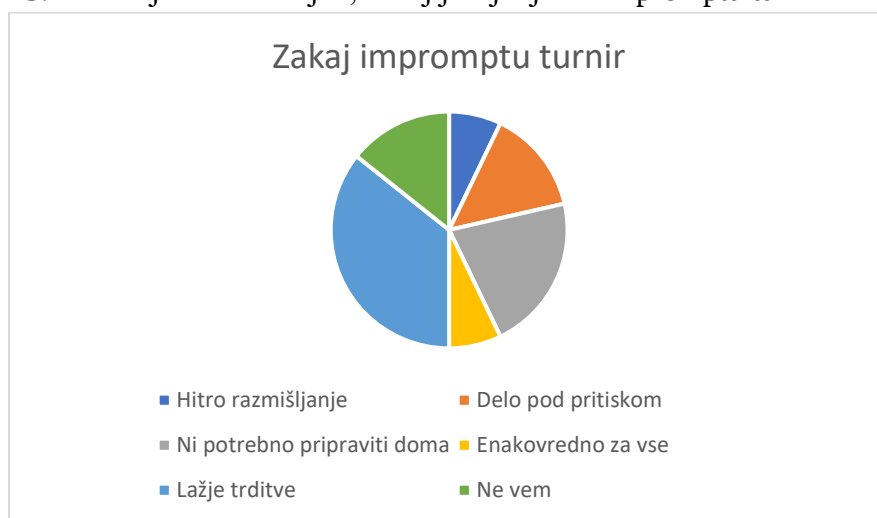
Tabela 22: V katerem tipu debate najraje sodeluješ

	Pripravljena trditev	Impromptu
Tip debate	14	14

S pomočjo tabele 22 in grafa 22 ugotavljam, da je v raziskavi sodelovalo 14 debaterjev, ki jim je ljubše, če je trditev že vnaprej pripravljena, kar znaša 50 %, in 14 debaterjev, ki jim je ljubši impromptu turnir, kar znaša 50 %.

Rezultati ankete so pokazali, da je polovici anketiranih ljubše debatirati na že vnaprej pripravljeno trditev, polovici pa debatiranje na impromptu turnirjih.

23. Utemeljitev debaterjev, zakaj jim je ljubši impromptu turnir

Graf 23: Utemeljitev debaterjev, zakaj jim je ljubši impromptu turnir

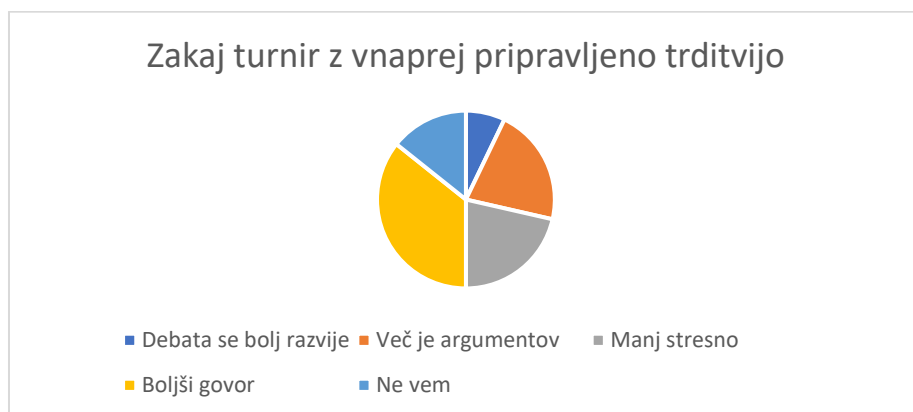
Tabela 23: Utemeljitev debaterjev, zakaj jim je ljubši impromptu turnir

	Hitro razmišljanje	Delo pod pritiskom	Ni potrebno pripraviti doma	Enakovredno za vse	Lažje trditve	Ne vem
Število odgovorov	1	2	3	1	5	2

Iz tabele 23 in z grafa 23 razberem, da sta v raziskavi sodelovala 2 debaterja, ki jima je impromptu turnir ljubši zaradi dela pod pritiskom, kar znaša 14 %, 1 debater, ki mu je ljubši zaradi hitrega razmišljanja, kar znaša 7 %, 3 debaterji, ki jim je ljubši zaradi tega, ker se ne rabijo pripravljati doma, kar znaša 21 %, 1 debater, ki mu je ljubši zaradi enakovrednosti, kar znaša 7 %, 5 debaterjev, ki jim je ljubši zaradi lažjih trditev, kar znaša 36 %, in 2 debaterja, ki ne vesta zakaj, kar znaša 14 %.

Rezultati ankete so pokazali, da ima največ anketiranih raje impromptu turnir, saj so lažje trditve, sledijo pa anketirani, ki jim je ljubši zaradi tega, ker se ne rabijo dlje časa pripravljati doma. Nekateri imajo raje takšno obliko turnirja tudi zaradi hitrega razmišljanja, enakovrednosti in dela pod pritiskom.

24. Utemeljitev debaterjev, zakaj jim je ljubši turnir z že vnaprej pripravljeno trditvijo

Graf 24: Utemeljitev debaterjev, zakaj jim je ljubši turnir z že vnaprej pripravljeno trditvijo

Tabela 24: Utemeljitev debaterjev, zakaj jim je ljubši turnir z že vnaprej pripravljeno trditvijo

	Debata se bolj razvije	Več je argumentov	Manj stresno	Boljši govor	Ne vem
Število odgovorov	1	3	3	5	2

Iz tabele 24 in z grafa 24 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 5 debaterjev, ki imajo rajši turnir s pripravljeno trditvijo zaradi tega, ker imajo boljše govore, kar znaša 36 %, 1 debater, ki se mu zdi, da se debata bolj razvije, kar znaša 7 %, 3 debaterji, ki se jim zdi, da je več argumentov, kar znaša 21 %, 3 debaterji, ki jim je ljubše zaradi manjše količine stresa, kar znaša 21 %, in 2 debaterja, ki ne veda zakaj, kar znaša 14 %.

Rezultati ankete so pokazali, da je največ anketiranim ljubši turnir z že vnaprej pripravljeno trditvijo, saj se jim zdi, da imajo takrat boljše pripravljene govore, najdejo več argumentov in tudi manjše količine stresa. Eden izmed anketiranih je tudi mnenja, da se debata na teh turnirjih bolje razvije.

25. Mnenje debaterjev o debati kot delu pouka slovenščine

Graf 25: Mnenje debaterjev o debati kot delu pouka slovenščine

Tabela 25: Mnenje debaterjev o debati kot delu pouka slovenščine

	Da	Ne
Število odgovorov	22	6

Iz tabele 25 in z grafa 25 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 22 debaterjev, ki menijo, da bi debata morala biti del pouka slovenščine, kar znaša 79 %, in 6 debaterjev, ki menijo, da debata ne bi smela biti del pouka slovenščine, kar znaša 21 %.

Rezultati ankete so pokazali, da večina anketiranih meni, da bi debata morala biti del pouka slovenščine, ostali pa, da ne bi smela biti del pouka slovenščine.

26. Utemeljitev debaterjev, zakaj debata ne bi smela biti del pouka slovenščine

Graf 26: Utemeljitev debaterjev, zakaj debata ne bi smela biti del pouka slovenščine

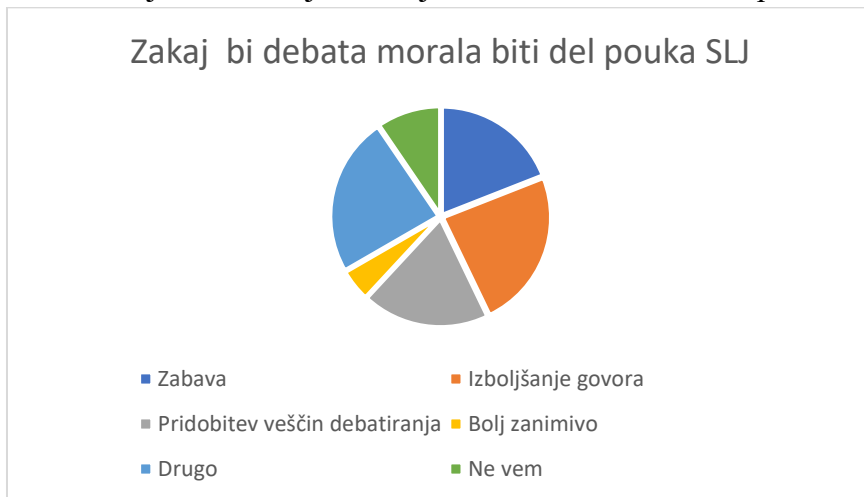
Tabela 26: Utemeljitev debaterjev, zakaj debata ne bi smela biti del pouka slovenščine

	Debata ni za vse	Debata ne spada v pouk
Število odgovorov	5	1

Iz tabele 26 in z grafa 26 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 5 debaterjev, ki menijo, da debata ne bi smela biti del pouka slovenščine, saj debata ni za vse, kar znaša 83 %, in 1 debater, ki meni, da debata ne spada v pouk, kar znaša 17 %.

Rezultati ankete so pokazali, da večina anketiranih meni, da debata ne bi smela biti del pouka slovenščine, saj debata ni za vse, eden pa pravi, da debata ne spada v pouk.

27. Utemeljitev debaterjev, zakaj bi debata morala biti del pouka slovenščine

Graf 27: Utemeljitev debaterjev, zakaj bi debata morala biti del pouka slovenščine

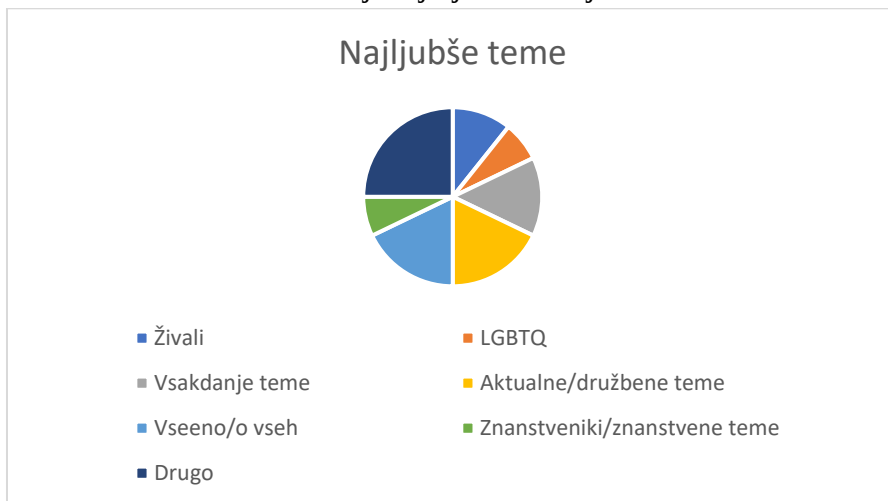
Tabela 27: Utemeljitev debaterjev, zakaj bi debata morala biti del pouka slovenščine

	Zabava	Izboljšanje govora	Pridobitev veščin debatiranja	Bolj zanimivo	Drugo	Ne vem
Število odgovorov	4	5	4	1	5	2

Z grafa razberem, da je v raziskavi sodelovalo 5 debaterjev, ki menijo, da bi debata morala spadati v pouk slovenščine zaradi izboljšanja govora, kar znaša 24 %, 4 debaterji, ki menijo, da zaradi zabave, kar znaša 19 %, 4 debaterji, ki menijo, da zaradi pridobivanja veščin debate, kar znaša 19 %, 1 debater, ki meni, da bi bil pouk bolj zanimiv, kar znaša 5 %, 5 debaterjev, ki menijo, da spada v pouk slovenščine zaradi drugih razlogov, kar znaša 24 %, in 2 debaterja, ki ne vesta zakaj, kar znaša 10 %.

Rezultati ankete so pokazali, da največ anketiranih meni, da bi vključitev debate v pouk slovenščine izboljšalo govor učencev, v pouk dodalo zabavo ter pomagalo učencem pridobiti veščine debatiranja.

28. O katerih temah debaterji najraje debatirajo

Graf 28: O katerih temah debaterji najraje debatirajo

Tabela 28: O katerih temah debaterji najraje debatirajo

	Živali	LGBTQ	Vsakdanje teme	Aktualne/družbene teme	Vseeno/o vseh	Znanstveniki/znanstvene teme	Drugo
Število odgovorov	3	2	4	5	5	2	7

Iz tabele 28 in z grafa 28 razberem, da je v raziskavi sodelovalo 5 debaterjev, ki najraje debatirajo na aktualne/družbene teme, kar znaša 18 %, 3 debaterji, ki najraje debatirajo na temo živali, kar znaša 11 %, 2 debaterja, ki najraje debatirata na LGBTQ teme, kar znaša 7 %, 4 debaterji, ki najraje debatirajo na vsakdanje teme, kar znaša 14 %, 5 debaterjev, ki jim je vseeno, na katero temo debatirajo, kar znaša 18 %, 2 debaterja, ki najraje debatirata na temo znanstvenikov/znanstvene teme, kar znaša 7 %, in 7 debaterjev, ki najraje debatirajo na druge teme, kar znaša 25 %.

Rezultati ankete so pokazali, da je veliko anketiranih, ki radi debatirajo na vse teme oziroma jim je vseeno, na kaj debatirajo, drugim pa so najljubše za debatiranje aktualne/družbene teme in vsakdanje teme. Nekaterim je najljubše debatirati na teme živali, na znanstvene teme in teme o LGBTQ.

3.2 Intervjuji z mentoricami debatnih klubov

Za pomoč sem prosila tudi mentorice debatnih klubov (odzvale so se 4). Intervjuji so bili opravljeni konec februarja 2023. Po e-pošti sem jim poslala vprašalnik, sestavljen iz 6 vprašanj. Najprej sem želela izvedeti, na kateri šoli vodijo debatni klub, kako dolgo so že mentorice in kateri predmet poučujejo. V nadaljevanju me je zanimalo, kakšno je pri debati razmerje med fanti in dekleti, katere veščine razvija debata, kako dolgo se učenci pripravljajo na turnirje, kako mentorice in debaterji dojemajo razliko v načinu sojenja med mentorji in dijaki, nazadnje pa še to, česa se iz vodenja debatnega kluba naučijo mentorice.

1. Kako dolgo ste že mentorica debatnemu klubu in na kateri šoli?

Bojana Vodnjov: Na OŠ Venclja Perka sem mentorica 12 let.

Zvonka Lavbič Saje: Na OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja Črnuče sem mentorica zadnjih dvajset let.

Kristina Stopar Jenišek: 17 let na OŠ Ivana Roba Šempeter pri Gorici.

Janja Adanič: Eno leto sem bila mentorica na OŠ Puconci, eno leto na OŠ Bakovci, sedaj pa vodim debatni klub na Ekonomski šoli Murska Sobota.

2. Kateri predmet učite?

Bojana Vodnjov: Svetovalna služba, DSP, DKE.

Zvonka Lavbič Saje: Zgodovino, DKE in retoriko.

Kristina Stopar Jenišek: DKE, italijanščino, retoriko, filozofijo za otroke.

Janja Adanič: Zgodovino in slovenščino.

3. Se k debati vključi več fantov ali deklet? Kakšno je razmerje?

Bojana Vodnjov: Na naši šoli zelo različno, vendar prevladujejo dekleta, čeprav ne vsako leto. Letos imam 6 fantov in 15 deklet.

Zvonka Lavbič Saje: Zelo različno, so valovi: je bil čas ko je bilo več fantov, največkrat pa je razmerje uravnoteženo.

Kristina Stopar Jenišek: Več deklet (3:1).

Janja Adanič: Pri nas je enako število dijakov in dijakinj.

4. Katere veščine, ki učencem koristijo pri vsakdanjem življenju, se pridobijo pri debati? (So morda posledično uspešnejši tudi pri pouku jezika, npr. govorijo bolj tekoče, urejeno, bolj samozavestno nastopajo ipd.)

Bojana Vodnjov: Učenci okrepijo samozavest, pridobijo načine prepričevalnega govora, naučijo se spretnosti poslušanja, povzemanja, luščenja bistva, znajo konstruktivno komunicirati ... Debata se »pozna« predvsem pri urejenosti in sistematičnosti govorjenega, učenci so bolj samozavestni, saj so naučeni zagovarjati svoje mnenje.

Zvonka Lavbič Saje: Veščine, ki jih debata zagotovo krepi, so: samozavestnejši javni nastop, manj treme pred spraševanjem, argumentirani in koncizni odgovori. Mnogi učitelji – jezika, slovenščine, geograf ... opazijo kvaliteto debaterjev.

Kristina Stopar Jenišek: Razvijajo kritično mišljenje, so bolj suvereni pri ustnem spraševanju in nastopanju, se znajo postaviti zase, so bolj odprtih misli.

Janja Adanič: Pridobijo več samozavesti, lažje javno nastopajo, znajo argumentirati trditve.

5. Ali se učenci sami odločijo za sodelovanje pri debati ali kdaj koga povabite tudi sami (če da, na podlagi česa)?

Bojana Vodnjov: Največkrat se odločijo sami, skoraj vsako leto pa tudi koga povabim – ker jih učim v sedmem in osmem razredu in jih zaznam kot radovedne, razmišljujoče, igrive ... Nimam čisto pravega kriterija.

Zvonka Lavbič Saje: Učenci se sami pridružijo na dejavnost, ker so hodili že starejši sorojenci, prijatelji ..., ki jim povedo da je to dobra stvar. Pogosto pa nadobudne učence povabim tudi sama ali pa jih pošljejo dobri učitelji.

Kristina Stopar Jenišek: Sami pristopijo.

Janja Adanič: Povabila sem jih tudi sama glede na to, kako so se odrezali pri debati pri pouku.

6. Koliko časa povprečno se pripravljate na posamezni turnir? Koliko samostojnosti pričakujete od debaterjev? Se kdaj (odvisno od teme) posvetujete s kakšnimi drugimi strokovnjaki in če da, s katerimi ste se že?

Bojana Vodnjov: Klub se ne glede na turnir srečuje vsak teden po uro in pol, pred turnirji pa tudi večkrat – odvisno od teme, zagnanosti ... Skupaj analiziramo trditve, nato pa se načeloma pričakuje, da samostojno delajo. Redkokdaj, včasih povabim kakega od učiteljev – če je na primer tema okoljska, povabim mentorico okoljske vzgoje ali učiteljico biologije.

Zvonka Lavbič Saje: Pred turnirjem imamo tri ali štiri srečanja. Debata je zelo kompleksna veščina, zato gremo ob začetku šolskega leta na tridnevni debatni tabor. Na klubu sodelujejo občasno bivši debaterji (dijaki in študentje), pa tudi kakšnega specialista smo že kaj povprašali, npr. mojstra za umetno inteligenco, ki je bil kar oče ene od naših učenk.

Kristina Stopar Jenišek: Na voljo sem jim vsak petek od 14.45 do 17.00. Debaterji se pripravljajo sami.

Janja Adanič: Debaterji se pripravljajo sami ali z dijaki drugih šol. Jaz sem jim v oporo in pri meni poiščejo nasvete, če jih potrebujejo. S strokovnjaki se ne posvetujemo, saj je pomembno njihovo mnenje o temi.

7. V čem se vam zdi, da se najbolj razlikuje sojenje mentorjev (učiteljev) od sojenja dijakov (bivših debaterjev)? Kaj vam povedo vaši debaterji? Rečejo tudi kaj o strogosti?

Bojana Vodnjov: Menim, da mentorice bolj razumemo, da je osnovnošolska debata proces učenja, srednješolski sodniki pa osnovnošolske debaterje prepogosto primerjajo s seboj in so pri tem prvič premalo dosledni, drugič pa preveč zahtevni v smislu, kako naj bi debata vsebinsko potekala.

Zvonka Lavbič Saje: Učitelji – mentorji debaterjev smo vsekakor bolj pedagoško naravnani. Naš cilj je, da debaterke in debaterji uživajo, se skozi debatiranje razvijajo in rastejo. Mi njihove podvige zelo spoštujemo in smo jih veseli. Dijaki in študentje pač povečini (moj je drugačen) te empatije nimajo. Gledajo zgolj strukturo, pa šibkosti, pa kaj bi oni vsebinsko drugače naredili. Oni še nimajo distance od lastnega debatiranja in sojenja mlajšim.

Kristina Stopar Jenišek: Sojenje je zelo subjektivno. Povratna informacija bivših debaterjev je verjetno lahko boljša, a včasih se ne približajo učencem.

Janja Adanič: Z dijaki ugotavljamo, da se sodniki, ki so prej debatirali, ne držijo tako formata kot profesorji, ki sodijo.

8. Kaj je vas naučila debata (vodenje debatnega kluba)? Katere izkušnje ste pridobili, ki jih sicer morda ne bi?

Bojana Vodnjov: Predvsem debatiranja, logičnega razmišljanja, argumentiranja ... Pravzaprav vsega, kar učim tudi mlade debaterje.

Zvonka Lavbič Saje: Veliko. Da je ta veščina pomembna za kvalitetnejšo komunikacijo. Moji bivši debaterji, ki so že na trgu dela, mi povedo, da je bila debata zanje močno pomembna v gimnaziji, na fakulteti, pri študiju v tujini, pri vključevanju v oblike aktivnega državljanstva ... Enako lahko trdim za svojo osebno rast. Problemov se lotevam bolj koncizno, imam boljši uvid v neko tematiko, pa še najboljši učitelji so debatni mentorji.

Kristina Stopar Jenišek: Drugačnega načina poučevanja – novo metodo (debato).

Janja Adanič: Naučila sem se prisluhniti mladim in vedno znova me prepričajo, da znajo biti zelo samostojni in da o dogajanju v svetu veliko vedo.

Analiza intervjujev

Tri mentorice imajo zelo veliko izkušenj z vodenjem debatnega kluba, ena izmed njih ga vodi že 12, druga 17, tretja pa kar 20 let. Četrta mentorica je najprej vodila debatni klub na osnovni šoli, zdaj pa ga vodi na srednji. Dve mentorici sta jezikoslovki (ena uči slovenščino, druga italijanščino), dve pa ne (obe učita domovinsko in državljansko vzgojo, ena opravlja še naloge svetovalne službe, druga pa poučuje zgodovino in retoriko). Dve mentorici navajata, da se za debato odloči več deklet kot fantov, dve pa pravita, da je razmerje uravnoteženo. V nadaljevanju naštejemo številne pozitivne učinke debate oziroma vključenosti v debatni klub: učenci pridobijo

na samozavesti, izboljšajo govor, so bolj prepričljivi, lažje nastopajo v javnosti, zmanjšajo tremo pred ustnim ocenjevanjem, se znajo postaviti zase ipd. Ena mentorica je povedala tudi, da ji nekdanji debaterji priznavajo, da je bila debata zanje pomembna tudi v času srednje šole in študija. Mentorice se od debaterjev in skozi vodenje debatnega kluba ogromno naučijo tudi same.

Izkušnje imajo, da se debaterji za sodelovanje pri debati največkrat odločijo sami, npr. ker so k debati hodili njihovi starejši bratje, sestre, prijatelji; včasih pa tiste, za katere mislijo, da bi se znašli v debati, povabijo tudi same.

Na turnirje se pripravljajo različno: eni pogostejše in v enakomernih časovnih presledkih, drugi redkeje oziroma večkrat v času pred turnirjem. Nekaterim mentoricam pri pripravah pomagajo nekdanji debaterji. Iz odgovorov sem razbrala tudi, da mentorice debaterje spodbujajo k samostojnosti (pripravljajo se sami in znajo prositi za pomoč). Nekatere se za pomoč pri pripravah na turnirje obračajo tudi na kolege ali druge strokovnjake, ena mentorica pa se za to pot ne odloča, saj meni, da pri debati šteje mnenje debaterjev.

O razliki med sojenjem mentorjev (učiteljev) in dijakov (bivših debaterjev) so povedale, da so učitelji mentorji bolj pedagoško naravnani, medtem ko srednješolski sodniki osnovnošolske debaterje pogosto primerjajo s sabo in so preveč zahtevni do njih, saj še nimajo distance od lastnega debatiranja.

4 SKLEPNE UGOTOVITVE

Na osnovi ankete za debaterje in intervjuja za mentorje sem preverila zastavljene hipoteze.

Hipoteza 1: Več deklet kot fantov se odloči za debato.

Hipoteza je **potrjena**. V anketi, ki je bila opravljena na enem izmed debatnih turnirjev v letošnjem debatnem letu, je sodelovalo bistveno več deklet kot fantov (kar 82 % deklet); tudi na ostalih turnirjih je podobno razmerje, saj je sestava ekip skozi leto načeloma nespremenjena. Tudi iz odgovorov mentoric je razvidno, da se za debato odloča več deklet kot fantov ali pa je razmerje uravnoteženo.

Hipoteza 2: Mentorji so večinoma jezikoslovci.

Hipoteza je **potrjena**. Večina debaterjev je povedala, da je njihov mentor bodisi učitelj slovenščine bodisi učitelj slovenščine in angleščine, kar v obeh primerih pomeni, da je mentor jezikoslovec. Iz ankete je razvidno, da je (vsaj v letošnjem debatnem letu) bistveno manj mentorjev, ki učijo na nejezikovnem področju. Dve mentorici, ki sta sodelovali v intervjuju, sta prav tako jezikoslovki.

Hipoteza 3: Debata prispeva k izboljšanju samozavesti in govornega izražanja.

Hipoteza je **potrjena**. Večina debaterjev priznava, da se jim je skozi debato okrepila samozavest in so izboljšali svoje govorno izražanje – lažje nastopajo, nimajo treme ali pa je manjša, lažje argumentirajo oziroma zagovarjajo svoja stališča, kritično razmišljajo ipd. Priznavajo, da jim pridobljene veščine koristijo pri pouku in v vsakdanjem življenju. Tudi mentorice pri debaterjih prepoznavajo podobne pozitivne učinke, pri čemer izpostavljajo predvsem izboljšanje samozavesti in javnega nastopanja.

Hipoteza 4: Sodniki učitelji so strožji in podajo več povratnih informacij kot sodniki dijaki.

Hipoteza je **ovržena**. Ker je samo sojenje, pa tudi dojemanje sojenja s strani debaterjev in njihovih mentorjev lahko tudi precej subjektivno, so temu primerni tudi odgovori debaterjev in mentoric – dokaj enakovredno so porazdeljena mnenja o tem, kdo je bolj strog in kdo poda več povratnih informacij.

5 ZAKLJUČEK

Želja po raziskovanju izbrane tematike je bila povezana z mojim sodelovanjem v debatnem klubu. Ker sem od začetka debatiranja pa vse do danes pri sebi opazila številne pozitivne učinke debate, me je zanimalo, ali tudi drugi debaterji menijo, da debata koristno vpliva na njihovo vsakdanje življenje.

Cilj raziskovalne naloge je bil ugotoviti, kakšen vpliv ima sodelovanje v debatnem klubu in debatiranje na življenje debaterjev, pa tudi njihovih mentorjev. Ugotovitve me niso presenetile, saj so debaterji navajali podobne pozitivne vplive, ki sem jih zaznala tudi sama: večja samozavest, razgledanost, manj treme, boljši učni uspeh, bolje zagovarjanje stališč ipd.

Debata je dejavnost, ki spodbuja skupinsko delo, saj učenci tesno sodelujejo med pripravo na debato in tudi med debato samo, učencem pomaga, da postanejo bolj samozavestni in prepričljivi govorci. Debaterji se naučijo veščin, kot so zagovarjanje stališč in konstruiranje argumentov, analiziranje problemov, kritično in aktivno poslušanje ipd. Ker učenci raziskujejo teme z različnih področij, se razširi tudi njihovo znanje o aktualnih zadevah in širšem svetu. Sodelovanje v debati lahko pomaga graditi tudi družbene in osebne veščine, kot so strpnost, empatija in sposobnost nestrinjanja na prijazen in spoštljiv način. Dolgoletno vodenje debatnega kluba kar treh mentoric dokazuje, da tudi mentorji z debato veliko pridobijo zase – širijo svoje znanje in osebnostno rastejo, očitno pa pri svojem delu tudi uživajo, sicer ne bi toliko časa vztrajali pri tej dejavnosti.

Nadaljnje raziskovanje bi se moralo dotakniti področja študija in zaposlovanja bivših debaterjev. Zanimivo bi bilo raziskati, za katere študijske programe se odločajo nekdanji debaterji in na katerih področjih se zaposlujejo.

6 LITERATURA IN VIRI

Spletna stran Za in proti zavod za kulturo dialoga: <https://zainproti.si/>.

Misliti in govoriti boljši svet: priročnik. Za in proti, zavod za kulturo dialoga. Dostopno na: http://www.zainproti.com/web/Prirocnik_slo.pdf.

Gradivo izročeno udeležencem (mentorjem) debatnega seminarja na Gimnaziji Ledina, junija 2022, pripravila Bojana Skrt, Zavod Za in Proti:

- IDAC seminar, debatni formati pri pouku
- IDAC seminar, Kaj je debata?
- IDAC, seminar Karl Popper debatni format

7 PRILOGA (ANKETNI VPRAŠALNIK)

Pozdravljeni! Sem Ema Laznik, devetošolka in že štiri leta tudi debaterka. V letošnjem šolskem letu pripravljam raziskovalno nalogo o debatiranju. Da bo moje raziskovanje uspešno, potrebujem tvojo pomoč, zato te vljudno prosim, da izpolniš anketo, ki je popolnoma anonimna. Za pomoč se ti že vnaprej zahvaljujem. Ema Laznik

Q1 - Spol

- ☐ Moški
- ☐ Ženski

Q2 - Starost

- 9 let
- 10 let
- 11 let
- 12 let
- 13 let
- 14 let
- 15 let
- 16 let

Q3 - Razred

5. razred

6. razred

7. razred

8. razred

9. razred

Q4 - V katerem kraju živiš (kraj in občina):

Q5 - Kako dolgo že debatiraš?

Sem novinec

1 leto

2 leti

3 leta

4 leta

5 let

6 let

Q6 - Zakaj si se odločil/-a za debato?

Q7 - Kdo te je navdušil za debato?

☐ Predlagal mi je učitelj

☐ Zanimal/-a sem se sam/-a

☐ Predlagali so mi starši

☐ Drugo:

Q8 - Katere veščine si razvil/-a zaradi debate?

Q9 - Ali ti pridobljene izkušnje koristijo pri pouku v šoli?

☐ Da

☐ Ne

IF (1) Q9 = [1] (Da)

Q10 - Ali lahko na kratko opišeš na kakšen način.

Q11 - Ali ti pridobljene izkušnje koristijo v vsakdanjem življenju?

☐ Da

☐ Ne

IF (2) Q11 = [1] (Da)

Q12 - Ali lahko opišeš na kakšen način?

Q13 - Kateri govorec si?

☐ Prvi

☐ Drugi

☐ Tretji

Q14 - Meniš, da bi brez težav opravil/-a tudi vlogo drugih dveh govorcev?

☐ Da

☐ Ne

Q15 - Kako ste se v skupini odločili, kdo bo kateri govorec?

☐ Dogovorili smo se med seboj

☐ Določil je učitelj

☐ Drugo:

Q16 - Kako se pripravljaš na turnir z že znano trditvijo?

Možnih je več odgovorov

- ☐ Posvetujem se z mentorjem
- ☐ Izmenjujem ideje z družinskimi člani
- ☐ Brskam po spletu
- ☐ Iščem po knjigah/knjižnih virih
- ☐ Posvetujem se z debaterji z drugih šol
- ☐ Posvetujem se s strokovnjaki
- ☐ Drugo:

Q17 - Koliko časa približno se kot ekipa pripravljate na debatni turnir?

Q18 - Koliko srečanj imate z mentorji?

Q19 - Kateri predmet uči tvoj mentor?

Q20 - Ali se ti zdi, da je med sodniki dijaki in sodniki učitelji kakšna razlika v sojenju/pristopu in analizi (utemelji svoj odgovor)?

Q21 - Kaj ti je pri debati najbolj všeč?

Q22 - V katerem tipu debate najraje sodeluješ?

- ☐ Pripravljena trditev
- ☐ Impromptu

IF (3) Q22 = [2] (Impromptu)

Q23 - Utemelji svoj odgovor

IF (4) Q22 = [1] (Pripravljena trditev)

Q24 - Utemelji svoj odgovor

Q25 - Ali bi morala biti debata del pouka slovenščine?

☐ Da

☐ Ne

IF (5) Q25 = [2] (Ne)

Q26 - Utemelji svoj odgovor

IF (6) Q25 = [1] (Da)

Q27 - Utemelji svoj odgovor

Q28 - O katerih temah najraje debatiraš?
